

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: **УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ
ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ (НА
ПРИКЛАДІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»)**

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0724 – уфпс
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
(код і назва спеціальності)

Задорожна А.С.

освітньої програми управління фінансами
підприємницьких структур
спеціалізації _____
(код і назва спеціалізації)

(ініціали та прізвище)
Керівник доцент кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів,
к.е.н., доц. Сіліна І.В.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
Рецензент доцент кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів, к.е.н, доц.
Король С.А.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя
2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ім. Ю.М. ПОТЕБНІ**

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(код та назва)

Освітня програма Управління фінансами підприємницьких структур

(код та назва)

Спеціалізація _____

(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри д.е.н., проф.
Клопов І.О.

« ____ » _____ 2025 року

**З А В Д А Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Задорожна Альбіна Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проєкту) Управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті фінансової безпеки (на прикладі ПрАТ «Запоріжсклофлюс»)

керівник роботи Сіліна І.В., к.е.н.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом №318-с від «27» лютого 2025 року

2. Строк подання студентом роботи 24 листопада 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи Публічна інформація, що досліджується в роботі; статистичні макроекономічні дослідження. Фахові періодичні видання. Наукові роботи. Публічна інформація за темою. Відкриті джерела інформації

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Теоретична частина. Досліджено теоретичні та методичні основи управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової безпеки.

Аналітична частина. Здійснено аналіз фінансового потенціалу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки.

Проєктна частина. Удосконалено підходи до управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової безпеки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

Рис. 1.1. Функції та принципи фінансового потенціалу за процесом його систематизації. Рис. 1.2. Матриця вибору стратегії управління фінансовим потенціалом. Рис. 1.3. Контекстна діаграма

управління фінансовими результатами підприємства. Рис. 1.6. Динаміка індексів промислової продукції в цілому і продукції переробної промисловості в Україні у протязі 2007–2024 рр. Рис. 1.7. Динаміка частки переробної промисловості (додана вартість) у ВВП в Україні та у світі в середньому протязі 2001–2024 рр. Рис. 1.8. Динаміка доданої вартості в переробній промисловості України та її співвідношення на душу населення протязі 2001–2024 рр. Рис. 2.4. Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2022 – 2024 рр., Рис. 2.5. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», Рис. 2.6. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 – 2024 рр., Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр., Рис. 2.8. Динаміка тривалості фінансового циклу та його складових ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр. Рис. 3.1. Модель управління фінансовим потенціалом підприємства в реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України. Рис. 3.3. Модель інформаційного забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства. Рис. 3.5. Управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової безпеки ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	<i>Сіліна І.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.</i>		
2	<i>Сіліна І.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.</i>		
3	<i>Сіліна І.В., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.</i>		

7. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>Досліджено теоретичні основи управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті фінансової безпеки</i>		
2	<i>Огляд джерел інформації з законодавчих та нормативно – правових засад регулювання господарської діяльності підприємства</i>		
3	<i>Збір даних та опрацювання публічної інформації щодо аналізу фінансової звітності</i>		
4	<i>Здійснено дослідження фінансового потенціалу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за даними фінансової звітності</i>		
5	<i>Удосконалено підходи до управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки</i>		

Студент

_____ (підпис)

Задорожна А.С.

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту)

_____ (підпис)

Сіліна І.В.

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(

_____ (підпис)

Менсітов І.І.

(ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ	10
1.1. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління в умовах нестабільності	10
1.2. Методика аналізу фінансового потенціалу та ефективності діяльності підприємства за даними фінансової звітності	16
1.3. Функціонування вітчизняної промисловості в умовах повномасштабної війни.....	26
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС».....	41
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Запоріжсклофлюс»	41
2.2. Дослідження активів та джерел їх формування на ПрАТ «Запоріжсклофлюс».....	46
2.3. Аналіз фінансових результатів та коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлюс».....	58
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ	75
3.1. Модель управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення.....	75
3.2. Удосконалення управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки	81
ВИСНОВКИ.....	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	101

АНОТАЦІЯ

Задорожна А.С. Кваліфікаційна робота магістра «Управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки»: 113 стор., 21 рис., 16 табл., 50 джерел.

Ключові слова: ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ДОХОДИ, ЧИСТИЙ ПРИБУТОК, ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА, МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Обґрунтовано теоретичні основи управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової безпеки. Виконано комплексну оцінку поточного стану фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс». Запропоновано удосконалений підхід до управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки в умовах ризиків війни.

ABSTRACT

Zadorozhna A.S. Master's qualification thesis «Management of the financial potential of Zaporizhsklofluus PJSC in the context of financial security»: 113 pages, 21 figures, 16 tables, 50 sources.

Keywords: FINANCIAL POTENTIAL, INCOME, NET PROFIT, FINANCIAL SECURITY, INFORMATION SUPPLY MODEL

The theoretical foundations of financial potential management in the context of financial security are substantiated. A comprehensive assessment of the current state of financial and economic activity of PJSC «Zaporizhskloflus» was performed. An improved approach to managing the financial potential of Zaporizhskloflus PJSC in the context of financial security in the conditions of war risks is proposed.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Фінансовий потенціал має визначальне значення для успіху підприємства, оскільки органічно пов'язаний з формуванням і здійсненням усієї діяльності господарюючого суб'єкта, у тому числі накопиченням фінансових ресурсів і досягненням прогнозованої результативності їх використання, забезпеченням фінансової стійкості та динамічних можливостей економічного зростання, а також генеруванням конкурентних переваг в умовах постійного посилення нестабільності та змін зовнішнього середовища. Водночас повномасштабна війна та спричинені нею колосальні руйнації посилюють необхідність розширення, корекції та поглиблення науково-теоретичних і практичних досліджень системного й комплексного характеру, спрямованих на формування, аналітичне оцінювання та вдосконалення систем управління фінансовим потенціалом підприємств, впровадження прогресивного досвіду міжнародних компаній, адаптованого до наших реалій, для підвищення рівня конкурентоспроможності.

Важливим аспектом у процесі управління фінансовим потенціалом є його стратегічне планування та реалізація, оскільки, по-перше, дозволяє конкретизувати основні найбільші перспективні довгострокові вектори розвитку підприємства; по-друге, сформувати необхідну базу для здійснення прогнозованих функцій управління; по-третє, встановити послідовність досягнення встановлених цілей з урахуванням необхідності оптимізації ресурсовитрат. Ми розглядаємо фінансову стратегію як багатоаспектну дефініцію, що відрізняється від інших стратегій своєю специфікою, значенням і пріоритетністю. Це можна аргументувати рядом положень, а саме: її процесним характером, орієнтованим на збалансування зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів із корпоративною стратегією розвитку; багатофункціональністю, яка за своїм змістовним наповненням формує пріоритетні стратегічні напрями формування фінансової діяльності компанії; цілеутворенням, враховуючи обґрунтування довгострокових фінансових цілей

та фінансових відносин; управлінською складовою щодо фінансового потенціалу, його прирощенням та розвитком; сукупністю здатностей забезпечити оптимальне та результативне використання фінансових можливостей у довгостроковій перспективі для досягнення стратегічних цілей економічного зростання компаній. Стратегія управління фінансовим потенціалом і її основний фокус визначається, на нашу думку, двома базовими критеріями: станом фінансового потенціалу та перспективами розвитку цільового ринку.

Для забезпечення системного підходу, комплексності використання і створення можливостей для своєчасного реагування на зміни процес управління фінансовим потенціалом повинен базуватися на таких завданнях: виявленні та прогнозуванні найбільш вірогідних потенційних проблем й очікуваних небезпек, неминучість яких є реаліями повномасштабної війни; обґрунтуванні майбутньої перспективи стратегії розвитку підприємства за визначеними критеріями його фінансової складової; плануванні ресурсного забезпечення і аналітичному оцінюванні ресурсомісткості досягнення бажаного економічного стану суб'єкта господарювання; створення необхідних передумов для розвитку фінансового потенціалу і пріоритетної його ролі в процесі економічного зростання підприємства в контексті його фінансової безпеки. Тому, тема магістерського дослідження є вельми актуальною та своєчасною.

Об'єкт дослідження магістерської роботи – процеси управління фінансовим потенціалом промислового підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та практичних підходів до управління фінансовим потенціалом промислового підприємства в контексті фінансової безпеки та ризиків війни.

Мета магістерської роботи – розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки.

Для досягнення зазначеної мети в магістерській роботі **вирішено наступні завдання:**

- досліджено теоретичні та методичні аспекти управління фінансовим потенціалом промислового підприємства;
- досліджено показники функціонування металургійної галузі та тенденції їх змін;
- здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в період 2022 – 2024 рр. за даними фінансової звітності;
- досліджено систему коефіцієнтів, що прямо або опосередковано характеризують наявність та достатність фінансового потенціалу ПрАТ «Запоріжсклофлюс»;
- запропоновано заходи, що спрямовані на підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки та ризиків війни.

В магістерській роботі використано такі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: діалектичний метод і метод спостережень, методи критичного та порівняльного аналізу і синтезу, системний підхід.

Наукова новизна одержаних результатів магістерського дослідження полягає у наступному:

- **удосконалено** концептуальний підхід до управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс», який, на відміну від існуючих підходів, *передбачає* розробку моделі інформаційного забезпечення управління фінансовим потенціалом та *включає* принципи формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в соціально-економічних реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України;
- **набув подальшого розвитку** механізм управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс», який *передбачає* врахування

чинників внутрішнього та зовнішнього середовища впливу на фінансовий потенціал в контексті фінансової безпеки та ризиків війни.

Інформаційною базою магістерської роботи є методичні та наукові праці з теми дослідження, нормативні та законодавчі акти України, статистична інформація, фінансова звітність.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати магістерського дослідження пройшли обговорення на II Міжнародній науково-практичній конференції «Інженерні інновації та розбудова національної економіки» (15–16 травня 2025 року, м. Запоріжжя), яка відбулась в ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, С. 224 – 228, тема доповіді «Виклики та загрози фінансовій безпеці України під час повномасштабної війни».

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 113 стор. Робота містить 21 рисуноків, 16 таблиць. Список використаних джерел включає 50 найменувань літературних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

1.1. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління в умовах нестабільності

Фінансовий потенціал має визначальне значення для успіху підприємства, оскільки органічно пов'язаний з формуванням і здійсненням усієї діяльності господарюючого суб'єкта, у тому числі накопиченням фінансових ресурсів і досягненням прогнозованої результативності їх використання, забезпеченням фінансової стійкості та динамічних можливостей економічного зростання, а також генеруванням конкурентних переваг в умовах постійного посилення нестабільності та змін зовнішнього середовища. Водночас повномасштабна війна та спричинені нею колосальні руйнації посилюють необхідність розширення, корекції та поглиблення науково-теоретичних і практичних досліджень системного й комплексного характеру, спрямованих на формування, аналітичне оцінювання та вдосконалення систем управління фінансовим потенціалом підприємств, впровадження прогресивного досвіду міжнародних компаній, адаптованого до наших реалій, для підвищення рівня конкурентоспроможності.

Дослідженню сутності дефініції «фінансовий потенціал підприємства» та аспектам управління ним присвятили багато робіт вітчизняні науковці, зокрема Козенко Т. Б., Марченко В. М., Бондар А. І., Тилецька С. Т., Ляхович Л. А., Кавтиш О. П., Чепурний Д. О., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. [1 – 6]. Однак, враховуючи значні наукові результати, одержані науковцями щодо цієї проблематики, необхідно виділити низку дискусійних проблем щодо аналітичного оцінювання результативності системи управління фінансовим потенціалом суб'єктів господарювання в умовах зростаючої невизначеності та

турбулентності зовнішнього середовища функціонування підприємств, забезпечення фінансової стійкості, їх спроможності здійснювати стабільну фінансову діяльність, а також здатності адаптуватися до впливу екзогенних та ендогенних чинників для забезпечення конкурентоспроможності підприємств і якості продукції, особливо в період повоєнного відродження.

У науковому дискурсі наявні різноманітні підходи до трактування дефініції «фінансовий потенціал». Переважна більшість авторів вважає ресурсний підхід найбільш доречним, оскільки відображає його змістовне наповнення. Вважаємо, що такий підхід не повністю висвітлює сутність поняття «потенціал», яке у перекладі з латині («*potentia*») означає приховані потенційні можливості. Важливо фокусуватись саме на «можливостях», які можуть бути спрямовані на досягнення прогнозованої мети. Тоді сутність «фінансового потенціалу» викристалізовується як приховані потенційні можливості, які можна реалізувати за наявності у підприємства ресурсної складової, спрямованої на досягнення довгострокових стратегічних цілей господарюючого суб'єкта у контексті їх раціонального використання з прогнозованим рівнем прибутковості в умовах нестабільного зовнішнього середовища. У цьому зв'язку слід розрізняти і не ототожнювати «фінансовий потенціал» і «фінансові ресурси», хоча ці поняття органічно поєднуються, через сукупність можливостей одержання в процесі використання фінансових ресурсів доходів задля економічного зростання підприємств.

Тобто, змістовне наповнення фінансового потенціалу розкривається як комплексне поняття: по-перше, як сукупність наявних і потенційно доступних ресурсів, залучених всіма оптимальними джерелами; по-друге, як система можливостей, або спроможностей, економічних господарюючих суб'єктів; по-третє, як симбіоз підходів ресурсного і системи можливостей задля забезпечення ефективного розвитку підприємств і генерування їх конкурентних переваг і лідируючих ринкових позицій. Виходячи з багатоаспектної сутності фінансового потенціалу, можемо систематизувати

функції та принципи його формування і розвитку, які представлено нами на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 - Функції та принципи фінансового потенціалу за процесом його систематизації [7]

Важливим аспектом у процесі управління фінансовим потенціалом є його стратегічне планування та реалізація, оскільки, по-перше, дозволяє конкретизувати основні найбільші перспективні довгострокові вектори розвитку підприємства; по-друге, сформувати необхідну базу для здійснення прогнозованих функцій управління; по-третє, встановити послідовність досягнення встановлених цілей з урахуванням необхідності оптимізації ресурсовитрат. Ми розглядаємо фінансову стратегію як багатоаспектну дефініцію, що відрізняється від інших стратегій своєю специфікою, значенням і пріоритетністю. Це можна аргументувати рядом положень, а саме: її

процесним характером, орієнтованим на збалансування зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів із корпоративною стратегією розвитку; багатофункціональністю, яка за своїм змістовним наповненням формує пріоритетні стратегічні напрями формування фінансової діяльності компанії; цілеутворенням, враховуючи обґрунтування довгострокових фінансових цілей та фінансових відносин; управлінською складовою щодо фінансового потенціалу, його прирощенням та розвитком; сукупністю здатностей забезпечити оптимальне та результативне використання фінансових можливостей у довгостроковій перспективі для досягнення стратегічних цілей економічного зростання компаній. Стратегія управління фінансовим потенціалом і її основний фокус визначається, на нашу думку, двома базовими критеріями: станом фінансового потенціалу та перспективами розвитку цільового ринку.

За результатами комплексного оцінювання фінансового потенціалу (фінансові показники діяльності підприємства та їх динаміка, кількісний і якісний склад наявних фінансових ресурсів, доступ до розширення фінансових ресурсів і його вартість тощо) ділова практика ведення бізнесу виділяє такі його стани [8]: критичний (недостатній для ведення операційної діяльності); незадовільний (покриває базові поточні потреби); стабільний (дозволяє підтримувати середні по індустрії показники результативності й ефективності; стійкий (забезпечує ефективну операційну й інвестиційну діяльність, максимізує прибутковість і довгострокову вартість підприємства). Відповідно до поточного стану фінансового потенціалу та перспективних змін цільового ринку й індустрії (спад, стабільність, розвиток), варто обирати один із варіантів стратегії управління фінансовим потенціалом (рис. 1.2): оздоровлення, стабілізації, якісного розвитку, трансформації, ефективного відтворення, розширеного відтворення.

Стан фінансового потенціалу	Тренд цільового ринку		
	Спад	Стабільність	Розвиток
Критичний	Немає (ймовірне банкрутство)	Оздоровлення	Оздоровлення
Незадовільний	Стабілізації	Стабілізації	Стабілізації
Стабільний	Трансформації	Якісного розвитку	Якісного розвитку
Стійкий	Трансформації	Ефективного відтворення	Розширеного відтворення

Рисунок 1.2 – Матриця вибору стратегії управління фінансовим потенціалом

Для забезпечення системного підходу, комплексності використання і створення можливостей для своєчасного реагування на зміни процес управління фінансовим потенціалом повинен базуватися на таких завданнях: виявленні та прогнозуванні найбільш вірогідних потенційних проблем й очікуваних небезпек, неминучість яких є реаліями повномасштабної війни; обґрунтуванні майбутньої перспективи стратегії розвитку підприємства за визначеними критеріями його фінансової складової; плануванні ресурсного забезпечення і аналітичному оцінюванні ресурсомісткості досягнення бажаного економічного стану суб'єкта господарювання; створення необхідних передумов для розвитку фінансового потенціалу і пріоритетної його ролі в процесі економічного зростання підприємства.

У цьому зв'язку актуальним аспектом є формування класифікаційної системи основних чинників, які впливають на ступінь фінансової стійкості підприємств, а саме незалежних (зовнішніх) та ендогенних факторів (табл. 1.1).

Узагальнюючи вищевикладене, вважаємо, що основними етапами управління фінансовим потенціалом підприємства є такі: формування та визначення сутності чинників впливу на розвиток фінансового потенціалу;

впровадження оптимальних складників фінансового потенціалу (накопичення фінансових ресурсів); розробка механізму моніторингу розвитку фінансового потенціалу.

Таблиця 1.1 – Зовнішні та внутрішні чинники впливу на ступінь фінансової стійкості підприємств

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
1. Крайні, загальноекономічні: – темпи зростання ВВП; – рівень інфляції та його динаміка; – характерні ознаки і риси податкової системи; – темпи зростання реальних доходів населення; – рівень безробіття та його коливання; – політично-правова ситуація. 2. Фактори ринкового спрямування: – рівень платоспроможності попиту; – рівень пропонування; – ступінь монополізму на ринку; – дієвість системи фондового ринку. 3. Спричинені форс-мажорними обставинами: – стихійні лиха; – криміногенна ситуація; 4. Критичні умови повномасштабної війни.	– Характер, рівень обґрунтованості – і перспективність фінансової стратегії – Структура позикового капіталу – Величина дебіторської і кредиторської заборгованості – Частка довгострокових кредитів – Рівень фінансових ризиків і динаміка його змін – Вартісне оцінювання капіталу – Фінансовий менеджмент та його відповідність сучасним вимогам – Інвестиційний потенціал: оцінювання величини та рівня використання – Чистий прибуток, одержаний від запроваджених бізнес-проектів – Дієвість системи управління інвестиційними ресурсами – Рівень використання основного та оборотного капіталу – Маркетинговий потенціал: діагностування організаційного рівня та результативність – Асортимент продукції, якісні параметри – та рівень диверсифікованості – Інноваційність виробничого менеджменту

Важливо зазначити внутрішні чинники, що є пріоритетними за вектором потенційних можливостей, а саме: фінансова стійкість, інноваційність, управлінський вектор, дієвість системи управління активами, мультиплікатор капіталу, спрямованість фінансових ресурсів на зростання економічного потенціалу підприємства задля максимального прибутку. Отже, фінансовий потенціал підприємства – це ресурси, які залишаються у розпорядженні підприємства для його економічного розвитку. Занурюючись у фінансовий облік, ми можемо констатувати, що таким внутрішнім ресурсом є чистий прибуток, який залишається у розпорядженні підприємства, а технології

управління, формування, розподілу та використання чистого прибутку – це і є процеси поетапного управління фінансовим потенціалом.

1.2. Методика аналізу фінансового потенціалу та ефективності діяльності підприємства за даними фінансової звітності

На сьогодні проблеми управління фінансовим потенціалом як власними фінансовими ресурсами на рівні підприємств набувають особливої актуальності, адже саме вони забезпечують зміцнення фінансового потенціалу держави, сприяють зростанню вартості бізнесу, збільшенню інвестиційної привабливості та ділової активності суб'єктів підприємництва. Фінансовий потенціал характеризує всі сторони фінансово-господарської діяльності підприємства. Він є частиною доходу суспільства і повинен використовуватись для подальшого розвитку виробництва і поліпшення матеріального становища всіх працівників, зайнятих у виробництві. Існуюча на сьогодні тенденція до погіршення фінансового потенціалу підприємств у більшості галузях національної економіки є наслідком політичної й економічної нестабільності. Це призводить до збільшення неплатоспроможності або, навіть, до банкрутства підприємств. Тому, задля забезпечення стійкого розвитку підприємств важливо формування ефективної системи управління фінансовим потенціалом, що не може обійтися без застосування сучасних інструментів економіко-математичного моделювання.

Одним з основних завдань управління фінансовою діяльністю підприємств і їх фінансовим потенціалом є забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання у довгостроковій та короткостроковій перспективах. Важливу роль у вирішенні цих завдань відіграє прибуток, зокрема – чистий прибуток. Саме позитивний фінансовий результат підприємства виступає основним захисним компонентом від загрози банкрутства, є головним критерієм оцінки ефективності діяльності та, звичайно, головною метою підприємницької діяльності. Досягти цього

неможливо без обґрунтованого прийняття управлінських рішень у повсякденній роботі з управління фінансовими результатами діяльності підприємства. Тож, забезпечення ефективності фінансового менеджменту на підприємстві передбачає формування та реалізацію оптимальної моделі управління фінансовими результатами як внутрішнім фінансовим потенціалом розвитку підприємства. Тому зупинимось більш детально на процесах управління фінансовими результатами та методичних підходах до управління.

Управління фінансовими результатами являє собою сукупність заходів, принципів і методів формування та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства [9 – 13]. Процес моделювання будь-якої системи починається з визначення контексту, тобто найбільш абстрактного рівня опису системи в цілому. На рис. 1.3 представлена контекстна діаграма моделі управління фінансовими результатами підприємства.

Перебуваючи під управлінням, система перетворює входи у виходи, використовуючи механізми перетворення. Контекстною діаграмою управління фінансовими результатами підприємства передбачені наступні елементи функціональних блоків:

- блок вхідної інформації, представлений фінансовою звітністю підприємства: формою № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) підприємства та формою № 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід) підприємства. Дані форм звітності виступають аналітичною базою для проведення розрахунків з оцінки фінансового потенціалу підприємства. В них міститься інформація щодо абсолютних значень показників, що характеризують формування і використання фінансових ресурсів підприємства, фінансові результати діяльності;

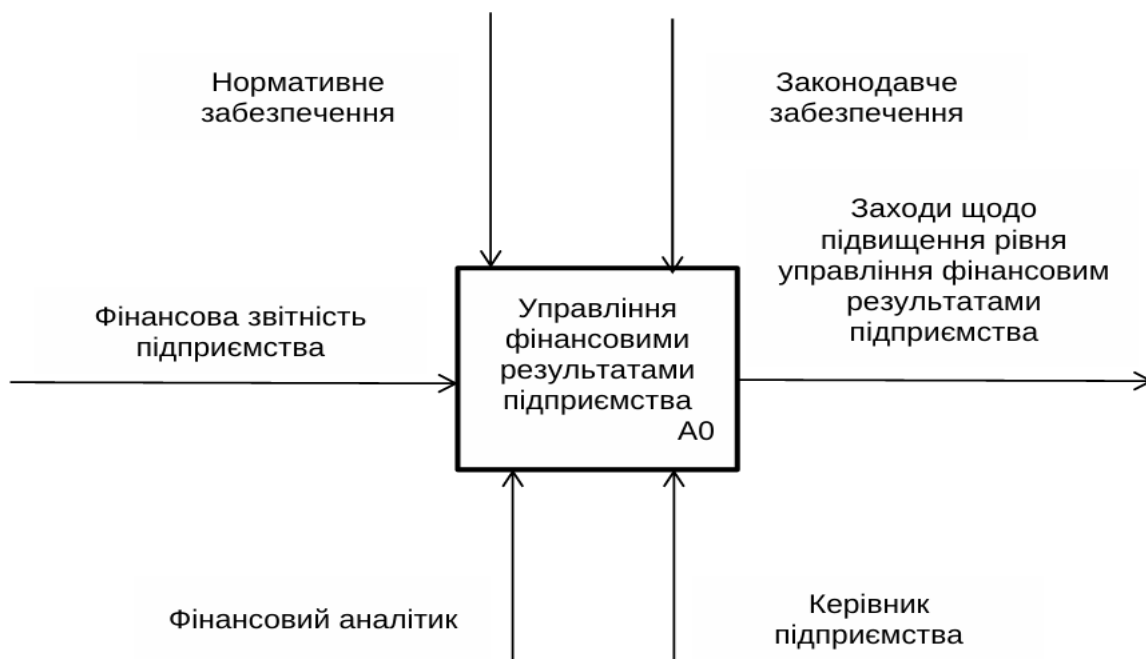

Рисунок 1.3 – Контекстна діаграма управління фінансовими результатами підприємства

– управління включає методичне та нормативне забезпечення. Серед методичного забезпечення доцільно зазначити методичні рекомендації з визначення прибутку від використання об’єктів промислової власності (Наказ Держпатенту України від 26.09.1998 р. № 80), Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва» (Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2011 р. № 25); Методику проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій (Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.1997 р. № 81), Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства (Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14) та інші;

– механізм управління фінансовими результатами підприємства включає фінансового аналітика та керівника підприємства.

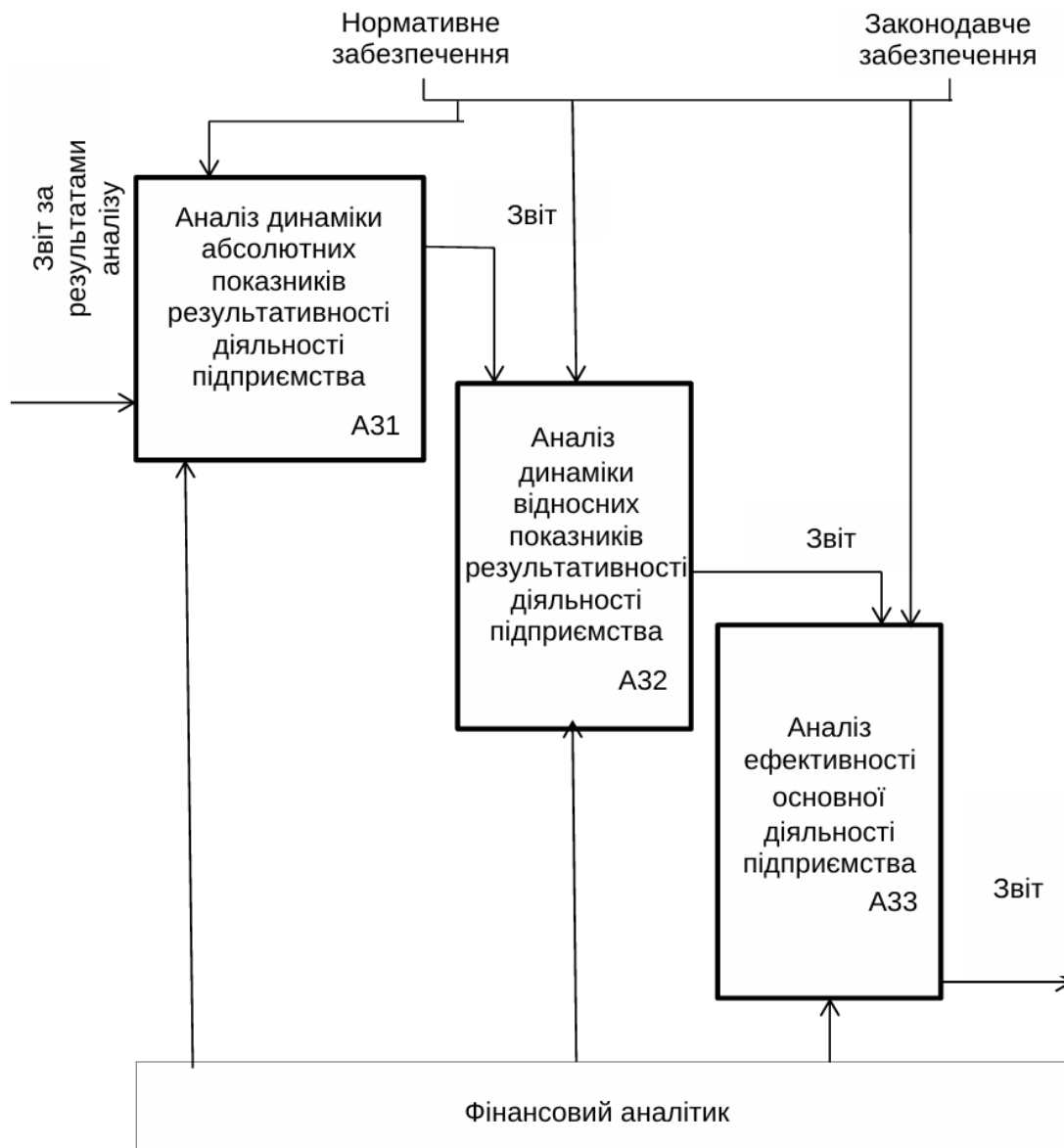

Рисунок 1.5 – Декомпозиція процесу управління фінансовими результатами підприємства

Слід зазначити, що управління фінансовими результатами на підприємстві проводиться лише шляхом постійної оптимізації процесу управління прибутком підприємства, що є недостатньо досконалим у теперішній час, оскільки лише корегування та оптимізація показників прибутку не дозволяє говорити про ефективність та результативність функціонування підприємства. Отже, модель управління фінансовими результатами, що існує на підприємстві потребує удосконалення. Реалії

сьогоднішньої української економічної ситуації впливають на формування деструктивних змін в багатьох галузях національного гос подарства та зниження прибутковості діяльності суб'єктів господарювання. Задля ефективного управління фінансовими результатами на підприємстві вважаємо доцільним скорегувати етапи управління, акцентуючи саме на управлінській функції.

На нашу переконливу думку доцільно також здійснювати повноцінний аналіз фінансових результатів за даними фінансової звітності, тому нами запропоновано комплексний метод коефіцієнтного аналізу та аналіз фінансової звітності за даними Балансу і Звіту про фінансові результати. У табл. 1.2 нами систематизовано показники оцінки за даними фінансової звітності відповідно до методики [14].

Таблиця 1.2

Перелік показників та джерел інформації для здійснення комплексного аналізу активів за даними фінансової звітності

№	Найменування індикатора	Алгоритм розрахунку та джерело вхідної інформації
1	2	3
1	Частка основних засобів в активах підприємства, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}} \times 100$
2	Частка активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 14 + р. 140 гр. 14)}}{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}} \times 100$
3	Коефіцієнт зносу основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 4}} \times 100$
4	Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 15 + р. 140 гр. 15)}}{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 3 + р. 140 гр. 3)}} \times 100$
5	Коефіцієнт оновлення, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 5}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$

6	Коефіцієнт вибуття, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 8}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$
7	Співвідношення суми основних засобів основної діяльності до суми основних засобів підприємства станом на кінець року, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-03 р. 140 гр. 7}}{\text{ф. №11-03 р. 100 гр. 7}} \times 100$
8	Ступінь придатності основних засобів у межах нормативного строку служби, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4} - \text{ф. №11-03 р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-03 р. 100 гр. 7} - \text{ф. №11-03 р. 100 гр. 11}} \times 100$
9	Питома вага повністю зношених основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-03 р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-03 р. 100 гр. 7}} \times 100$
10	Маневреність власних оборотних засобів	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495 - р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}$
11	Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 (р. 1595 + р. 1695) гр. 4}}$
12	Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
13	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ф. №1 р. (1195-1100-1101-1102-1103-1104-1110-1170) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
14	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	$\frac{\text{ф. №1 р. (1160 + 1165 + 1166 + 1167) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
15	Частка оборотних коштів в активах, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}} \times 100$
16	Частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495 - р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}} \times 100$
17	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495 - р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}} \times 100$

18	Частка запасів у оборотних активах, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}} \times 100$
19	Коефіцієнт покриття запасів	$\frac{\text{ф. №1 р. (1495+1595+1695-1425-1430-1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}}$
20	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}$
21	Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
22	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4} - \text{ф. №1 р. 1095 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
23	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}$
24	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1095 гр. 4}}$
25	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
26	Коефіцієнт структури позикового капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
27	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
28	Показник фінансового левериджу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4} - \text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
29	Коефіцієнт забезпечення власними засобами	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495+1520+1521+1525+1526+1530+1535+1540+1545+1665-)}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}$
30	Продуктивність праці, тис. гривень / особу	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1-ПВ(місячна)р. 1040}}$
31	Фондовіддача, гривень / гривень	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1010} \left(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2} \right)}$
32	Оборотність коштів розрахунках, оборотів у	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\left(\frac{\text{ф. №1 р. (1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155) гр. 3} + \text{ф. №1 р. (1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155) гр. 4}}{2} \right)}$

33	Час обороту коштів у розрахунках, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)}$
34	Оборотність запасів, оборотів	$\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.4}}{2} \right)}$
35	Час обороту запасів, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)}$
36	Час обороту кредиторської заборгованості, днів	$\frac{\text{ф. №1} \left(\text{р. 1595} \left(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2} \right) + \text{р. 1695} \left(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2} \right) \right) \times 360}{\text{ф. №2 р. 2050 п. 3}}$
37	Тривалість операційного циклу, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)} + \frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)}$
38	Тривалість фінансового циклу, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)} + \frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1100.1101.1102.1103.1104.1110)\text{гр.4}}{2} \right)} \right)} - \frac{\text{ф.№1} \left(\text{р.1595} \left(\frac{\text{гр.3}+\text{гр.4}}{2} \right) + \text{р.1695} \left(\frac{\text{гр.3}+\text{гр.4}}{2} \right) \right) \times 360}{\text{ф.№2 р.2050 п.3}}$
39	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	$\frac{\left(\frac{\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.3}+\text{ф.№1 р.}(1040.1120.1125.1130.1135.1140.1145.1155)\text{гр.4}}{2} \right)}{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}$
40	Оборотність власного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1495} \left(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2} \right)}$
41	Оборотність сукупного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1300} \left(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2} \right)}$
42	Коефіцієнт стійкості економічного росту	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3} - \text{ф. №4 р. 4200 гр. 7}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
43	Поточна платоспроможність	ф.№1 р.(1030 +1035+1160+1165+1166+1167-1595-1695)гр.4
44	Коефіцієнт Бівера	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3} + \text{ф. №2 р. 2515 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. (1595 + 1695)п. 4}}$

45	Рентабельність продукції, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2090 або 2095)гр. 3}}{\text{ф. №2 р. 2050 р. 3}} \times 100$
46	Рентабельність діяльності, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №2 р. 2000 р. 3}} \times 100$
47	Рентабельність активів, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1300 } (\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2})} \times 100$
48	Рентабельність сукупного капіталу, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1900 } (\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2})} \times 100$
49	Рентабельність власного капіталу, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1495 } (\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2})} \times 100$
50	Період окупності власного капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495 } (\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2})}{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}$

Слід зазначити, що ключові статистичні дані підприємства, які можна використовувати для визначення фінансової стійкості, прибутковості, зростання активів та генерування доходу підприємства важко використовувати, оскільки багато підприємств використовують різні системи та методи обліку. Використання основних економічних показників може покращити розуміння результатів діяльності підприємства, але вони не дають повної картини, оскільки вимірюють лише основні аспекти діяльності. Отже, ефективне використання основних елементів фінансового аналізу дозволяє краще зрозуміти деякі аспекти підприємницької та економічної діяльності в цілому з метою повноцінної характеристики процесів, формування та використання фінансових результатів. Таке дослідження допомагає визначити конкурентоспроможність підприємства на ринку та його здатність підвищувати рівень ефективності, стан організації, включаючи ринкові умови та показники життєздатності, продуктивності, ефективності та грошового потоку, а також кризові умови функціонування. Це методологія, яка використовує дані фінансової звітності, дозволяє оцінити наскільки життєздатним є підприємство з точки зору його фінансової стійкості, стабільності та перспектив ефективності діяльності у довгостроковому

періоді, розуміючи, що фінансовий результат (прибуток) – основне джерело задоволення інвестиційних потреб підприємства у довгостроковій перспективі.

1.3. Функціонування вітчизняної промисловості в умовах повномасштабної війни

Промисловість України під час війни перебуває у кризовому стані через руйнування інфраструктури (енергетика, транспорт), зупинку або релокацію підприємств (особливо металургія, хімія, ОПК), відтік кваліфікованих кадрів, логістичні та фінансові проблеми, а також падіння попиту, що призвело до значного скорочення виробництва, падіння ВВП у 2022 році та сповільнення відновлення у 2023 – 2025 роках, попри певні ознаки адаптації.

Підприємницький сектор є одним із основних джерел підтримки функціонування національної економіки в умовах війни. Він відповідає за забезпечення ринку та населення необхідними товарами та послугами, наповнює бюджети різних рівнів доходами у вигляді податкових платежів, створює робочі місця, забезпечує формування справедливих ринкових відносин у державі. Водночас руйнування підприємств та інфраструктури, порушення логістики, дефіцит електроенергії, скорочення пропозиції товарів та послуг, зростання виробничих витрат, значний рівень корупції, а також низька платоспроможність населення продовжують суттєво впливати на ведення та розвиток бізнесу під час війни.

У цілому економічна та соціальна сфери України у 2022–2023 рр. під дією повномасштабної збройної агресії російської федерації опинилась у надскладній ситуації, що відповідно негативно впливає на умови ведення бізнесу. Зокрема, падіння вітчизняної економіки у 2022 р. було найглибшим за всю історію України. Так, за офіційними даними Державної служби статистики України, реальний ВВП у 2022 р. зменшився на 29,1 % (у першому кварталі падіння становило 14,9 %; у другому – 36,9 %; у третьому – 30,6 % та

у четвертому – 31,4 %). У цінах попереднього року, тобто без впливу інфляції, він становив 3,86 трлн грн проти 5,45 трлн грн у 2021 р. [15]. Спад реального ВВП був найбільшим за період незалежності України, а рівень ВВП повернувся до початку 2000-х рр. Утім, падіння було меншим, ніж очікувалося на початку вторгнення, завдяки високій здатності бізнесу та домогосподарств до адаптації, а також стійкості енергетичної системи. Щодо прогнозів на 2023 р., то Законом України «Про державний бюджет» передбачено зростання реального ВВП на 3,2 %. Водночас міжнародне рейтингове агентство Moody's прогнозує, що на Україну чекає невелике скорочення реального ВВП на 2 % у 2023 р. Національний банк очікує незначного зростання реального ВВП у 2023 р. – на 0,3 %. Також прогнозується зростання у 2024 р. на 4,1 %, а у 2025 р. – до 6,4 % [16].

Незважаючи на активні бойові дії та обстріли цивільної інфраструктури, представники бізнесу продовжують пом'якшувати негативні очікування щодо власного розвитку та динаміки виробництва товарів і послуг. Про це свідчать дані чергової хвилі досліджень стану українського бізнесу, яку провели Advanter Group, Центр розвитку інновацій, Офіс з розвитку підприємництва та експорту, національний проєкт «Дія.Бізнес» у період 31.05–11.06.2023 р. [17]. Аналізуючи значення Індексу активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index), який показує активність бізнесу, його спроможність нарощувати товарообіг, створювати робочі місця, можна побачити, що у червні 2023 р. він становив 35,34 (зі 100 можливих), тобто зріс порівняно з квітнем 2023 р. (34,03), і значенням, отриманим у червні 2022 р. (22,73). Водночас, якщо цей показник нижче 50, це свідчить про негативні очікування бізнесу від подальшого розвитку подій. Тому зростання індексу свідчить радше про втому бізнесу від невизначеності і бажання інтенсифікуватися, ніж про покращення економічної ситуації. Необхідно зазначити, що протягом 2020–2023 рр. цей індекс перебував у зоні негативних очікувань бізнесу і лише з червня 2021 р. до лютого 2022 р. потрапив у зону позитивних очікувань (тобто був вище 50) [17; 18].

Знищення та пошкодження виробничих фондів, порушення ланцюгів постачань і каналів збуту приводять до високого попиту на робочий капітал та проектне фінансування, яке нині обмежується переважно державними програмами [19, с. 53]. Доступ до кредитних ресурсів та грантових програм, які оголошені урядом, є одними з головних проблем для суб'єктів бізнесу з початку війни. Незважаючи на активну державну підтримку (за кредитною програмою 5-7-9 %, урядовим проектом «єРобота» та ін.), у тому числі цільові програми для деяких галузей (наприклад, сільського господарства та роздрібної торгівлі), бізнес продовжує стикатися із серйозною нестачею ліквідності.

Основна частина бізнесу – це людські ресурси. Проблема браку кадрів є однією з вирішальних для розвитку, продовження функціонування, побудови бізнесу. «З початком війни знайти працівників із необхідними навичками та знаннями стало ще складніше через такі додаткові фактори, як мобілізація, трудова міграція (як зовнішня, так і внутрішня) та зруйноване житло в регіонах, що постраждали від війни. У звільнених областях та областях, де тривають бойові дії, продовжується значний дефіцит робочої сили. Внутрішнє переміщення зробило робочу силу менш дорогою, але є невідповідність між набором навичок ВПО та потребами роботодавців. Проблема є актуальною для більшості галузей (особливо для трудомістких галузей, таких як сільське господарство, текстильна промисловість, виробництво одягу та взуття тощо), за винятком галузей обслуговування, де споживчий попит значно знизився (наприклад, туризм, HoReCa, розваги)» [19, с. 54].

Крім розглянутих вище проблем, які менш негативно впливають на стан підприємництва, але залишаються серед актуальних перешкод для бізнесу, належать: розрив ланцюжків постачання, брак палива, проблеми з електроенергією, руйнування виробничих потужностей, відсутність необхідних сировини та матеріалів, недобросовісність конкурентів, пошкодження майна у результаті активних бойових дій, корупція. Експортери стикаються зі значними проблемами у транспортуванні продукції на зовнішні

ринки з огляду на блокування українських морських портів російським флотом та вузькі місця у транспортних каналах залізничного та вантажного транспорту [19, с. 13].

Промислове виробництво в Україні за підсумками першого півріччя 2025 року зменшилось на 3,9%, порівняно з аналогічним періодом минулого року [20]. У другому кварталі ситуація трохи покращилась: падіння промвиробництва в річному вимірі уповільнилося до 3,9%, порівняно із 6,1% у першому. Зокрема, найбільше падіння виробництва у першому півріччі зафіксовано у добувній промисловості (на 12,6%). Найгірша ситуація – у видобутку кам'яного та бурого вугілля (-36,6%) та нафто-газовидобуванні (-11,2%). Останнє загострює потребу у закупівлі імпортного палива на фініші підготовки до наступного опалювального сезону, а також призвело до проблем у суміжній галузі нафтоперероблення, яка просіла на 16,6%. Тенденції в переробній промисловості України вказують на катастрофічний занепад в національному господарстві, що відбувся протягом останніх десятиліть під впливом різноманітних деструктивних факторів зовнішнього і внутрішнього характеру, а також відсутності протидії цим чинникам засобами промислової політики (рис. 1.6).

Наявна динаміка індексів промислової продукції в Україні дає можливість простежити три ключові етапи занепаду вітчизняного виробничого потенціалу: руйнівні наслідки світової фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр., в результаті чого промисловість скоротилася на чверть відносно пікового значення 2007 р.; поступова втрата російського ринку в результаті проведення агресором політики імпортозаміщення (2011–2013 рр.) з подальшою окупацією Автономної Республіки Крим й окремих районів Донецької і Луганської обл. (2014–2015 рр.), внаслідок чого за підсумками 2015 р. промислове виробництво України склало всього 68,5% від рівня 2007 р.; широкомасштабне військове вторгнення країни-агресора у 2022 році з подальшою окупацією п'ятої частини території України і знищенням численних виробничих потужностей, що призвело до занепаду окремих

галузей вітчизняної переробної промисловості, а відповідний індекс у 2024 р. сягнув лише 49,7% від рівня 2007 р.

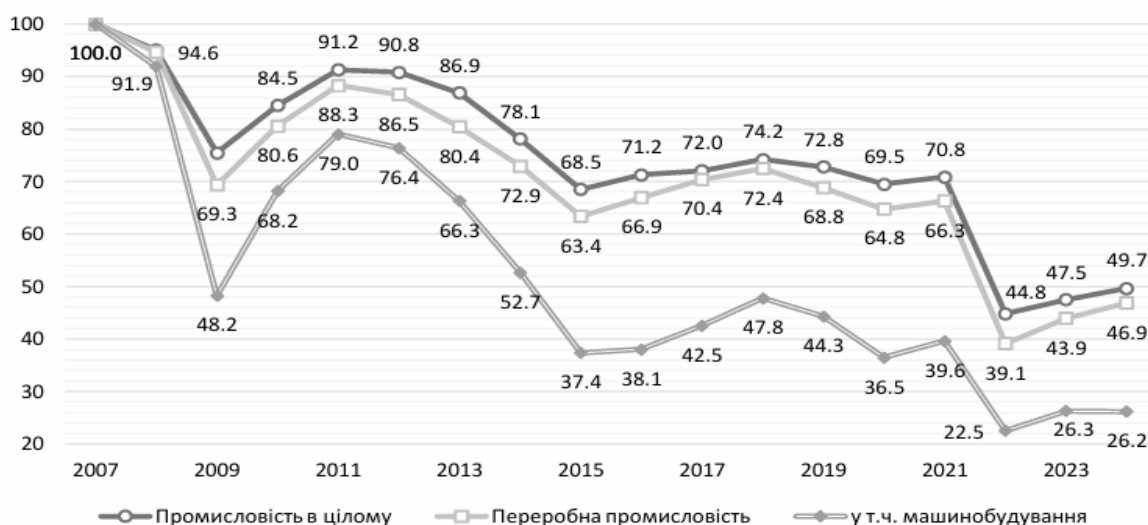

Рис. 1.6. Динаміка індексів промислової продукції в цілому і продукції переробної промисловості в Україні у протягом 2007–2024 рр. (базовий темп росту – 2007 рік), розраховано на підставі [21]

При цьому з рис. 1.7 простежується, що темпи падіння переробних галузей постійно випереджають негативну динаміку по промисловості в цілому, тоді як тенденції у секторі машинобудування зокрема є чи не найбільш нищівними. Так, у 2024 р. виробництво машинобудівної продукції в Україні склало всього 26,2% від рівня 2007 року. Необхідно наголосити, що протягом усього досліджуваного періоду обсяги промислового виробництва в Україні не перевищили найбільшого значення, зафіксованого напередодні виникнення світової фінансово-економічної кризи. Таким чином, деіндустріалізація в Україні супроводжується посиленням структурних дисбалансів, обумовлених зростанням частки сировинних секторів у загальному промисловому виробництві з одночасним прискоренням занепадом переробних виробництв, передусім високотехнологічних.

Новітні дослідження доводять, що на глобальному рівні серед усіх секторів промислового виробництва найбільший динамізм притаманний саме

переробним галузям, тоді як видобувні галузі розвиваються надзвичайно мляво. Так, протягом 2015–2024 рр. світова переробна промисловість зросла на понад 20%, в той час як видобувна – менш ніж на 5%. Більше того, серед переробних галузей найвищі темпи росту у вказаний період зафіксовані для середньо- і високотехнологічних виробництв (близько 33%), а галузі промисловості з рівнем технології нижчим за середній показали зростання лише на 11% [22, с. 23]. Отже, структурні перекося в промисловості знижують потенційні темпи відновлення української економіки після шоку широкомасштабного вторгнення, навіть беручи до уваги низьку базу порівняння. Скромні показники макроекономічного і промислового зростання за підсумками 2024 р. ілюструють це твердження. Очевидно, що невпинне й різке скорочення виробництва товарів переробної промисловості призвело до кардинальної деіндустріалізації економіки України, що проявляється у зниженні частки відповідного сектора у ВВП (рис. 1.7) [23].

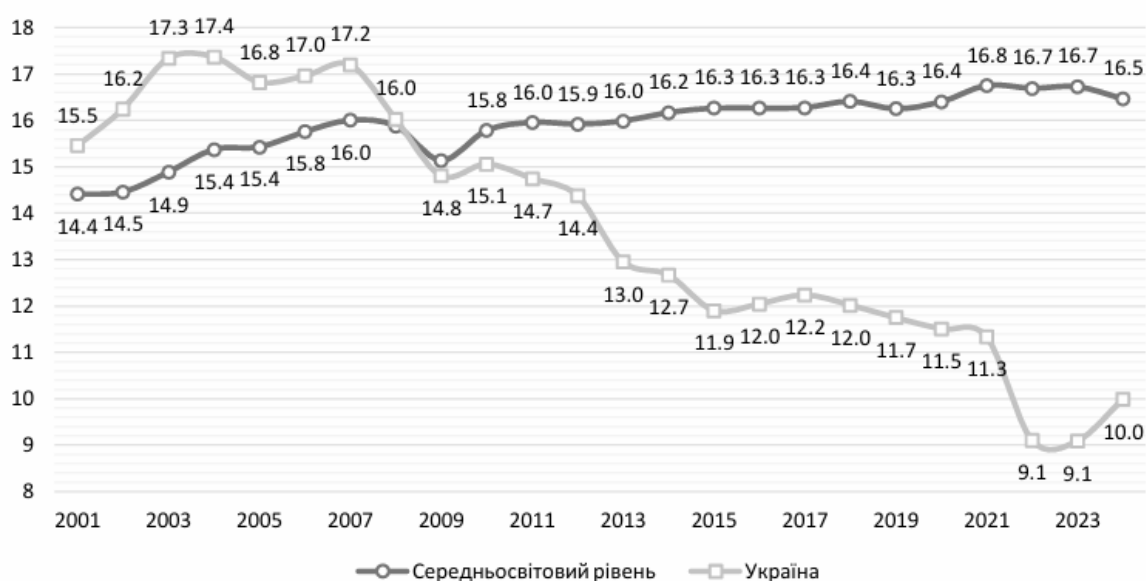

Рис. 1.7. Динаміка частки переробної промисловості (додана вартість) у ВВП в Україні та у світі в середньому протягом 2001–2024 рр., %

Частка доданої вартості, виробленої у переробних галузях, до ВВП в Україні становила 16,8–17,4% протягом 2003–2007 років, що залишається найкращими показниками від початку нового тисячоліття. Вже у 2009 р. ця

частка упала нижче за середньосвітовий рівень (до 14,8%) та надалі, попри незначні винятки, мала загальну тенденцію до скорочення. Станом на 2021 р. переробна промисловість формувала лише 11,3% валового внутрішнього продукту країни. Очевидно, що з початком широкомасштабного вторгнення вказаний показник прискорив падіння, знизившись до 9,1–10,0% у 2022–2024 рр. Водночас загалом у світі спостерігається стала тенденція до поступового підвищення ваги переробного виробництва у формування ВВП; найбільші гравці на світовому ринку активно розвивають переробну промисловість, зміцнюючи чи повертаючи собі статус великих індустріальних держав [24, с. 21]. Як наслідок, частка переробної промисловості у глобальному ВВП протягом 2001–2024 років збільшилась з 14,4 до 16,5%. У розвинених індустріальних центрах Східної Азії вона сягає близько 24%, в Туреччині – 22%.

Іншим показником для висвітлення процесів деіндустріалізації економіки України може слугувати обсяг переробного виробництва у розрахунку на душу населення. На відміну від підходу, що передбачає оцінку співвідношення до ВВП, він дозволяє усунути похибку щодо розміру економіки, яка може призводити до невиправдано завищених індикаторів для невеликих країн і занижених для одних із найбільших економік світу (рис. 1.8) [23]. Як видно, у фіксованих цінах найвищого рівня додана вартість у переробній промисловості України досягла в 2007 р. (20,2 млрд дол. США). У цей же період спостерігається найвищий рівень промислової доданої вартості у перерахунку на душу населення (436,0 дол. США). Характерно, що після кризи 2014–2015 рр. за своїми масштабами переробна промисловість України стабілізувалася на рівні, який раніше спостерігався у 2001–2002 рр. (240,9–270,9 дол. США), що в 1,6–1,8 рази менше ніж на піку 2007 року.

Рис. 1.8. Динаміка доданої вартості в переробній промисловості України та її співвідношення на душу населення протягом 2001–2024 рр., %

Після широкомасштабного вторгнення обсяги доданої вартості в секторі на душу населення впали до 165,1–208,1 дол. США, і це з урахуванням скорочення кількості населення з 43,5 млн до 37,9 млн осіб. Для порівняння, у КНР додана вартість в переробній промисловості на душу населення у 2023 р. сягнула 3443,0 дол. США у постійних цінах 2015 р., у Польщі – 2623,3 дол., у Туреччині – 2519,0 дол., у Румунії – 2095,1 дол., у Німеччині – 8512,1 дол. Звідси, ще напередодні вторгнення Україна за вказаним показником уже відставала від найближчих сусідів приблизно вдесятеро, від КНР – в 13 разів, а від світового лідера (Німеччини) – у 32,2 рази. Ця різниця у показниках наочно демонструє глибину прірви у рівні розвитку переробних галузей в Україні та індустріально розвинених країнах. Окрім вказаних об'єктивних факторів, до маргіналізації України у світовому виробництві призводить, зокрема, інвестиційний голод у більшості галузей, що посилює структурні диспропорції в переробній промисловості (табл. 1.3). Як видно, стабільно високою в Україні залишається частка капітальних інвестицій (далі – КІ),

спрямованих у харчову промисловість (35,4% від усіх КІ у переробну промисловість у 2024 р.).

Таблиця 1.3

Структура розподілу капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в переробній промисловості України [31]

Види економічної діяльності	Код за КВЕД	2012		2017		2024	
		млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Переробна промисловість	С	42276,8	100,0	73883,8	100,0	82886,6	100,0
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	10–12	13279,7	31,4	18927,6	25,6	29317,3	35,4
Текстильне виробництво; виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	13–15	371,6	0,9	1882,3	2,5	1844,5	2,2
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	16–18	2258,4	5,3	6840,6	9,3	7429,2	9,0
Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	19	1237,5	2,9	979,4	1,3	1248,3	1,5
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	20	3436,6	8,1	2980,7	4,0	4138,3	5,0
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	21	824,2	1,9	1878,6	2,5	4353,2	5,3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	22, 23	3790,0	9,0	10439,8	14,1	9313,5	11,2
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	24, 25	9227,8	21,8	17829,1	24,1	14514,6	17,5
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	26	501,0	1,2	756,2	1,0	1034,2	1,2
Виробництво електричного устаткування	27	673,4	1,6	1484,9	2,0	1275,0	1,5
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	28	2781,5	6,6	3290,7	4,5	1489,7	1,8
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	29–30	2815,4	6,7	4781,1	6,5	4590,9	5,5
Виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	31–33	1079,7	2,6	1812,8	2,5	2337,9	2,8

До початку широкомасштабного вторгнення поступово зростала частка капітальних інвестицій, що припадала на металургійну галузь. У 2019 р. вона досягала 29,4% [26, с. 62], однак за підсумками 2024 р. скоротилася до 17,5%, відображаючи різки занепад галузі у зв'язку із руйнацією найбільших в країні виробничих потужностей на тимчасово окупованих територіях. Поряд з цим, неухильно скорочується частка капітальних інвестицій у машинобудування (охоплює КВЕД 26–30). Якщо у 2012 р. на відповідні види економічної діяльності припадало 16,1% КІ в переробну промисловість, то у 2017 р. вона зменшилася до 14,0%. У 2024 році на тлі воєнних руйнувань цей показник скоротився до 10,1%. У номінальній вартості КІ в машинобудування тим більше суттєво зменшилися порівняно з періодом до вторгнення. Чи не єдиним сектором переробної промисловості, в якому спостерігається стабільне нарощення капітальних інвестицій, незважаючи на руйнівний вплив кризових факторів, залишається деревообробне виробництво та меблева галузь.

Протягом 2012–2024 рр. частка КІ, спрямованих у деревообробку, зросла з 5,3% до 9,0%; у номінальному вираженні інвестиції в галузь сягнули 7,4 млрд грн. Хронічні проблеми спостерігаються і з залученням іноземних інвестицій в українську переробну промисловість. Надважливим аспектом для розуміння проблем переробної промисловості в Україні є також слабка інноваційна активність держави і підприємств. Так, якщо частка витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) складає менше 0,4% ВВП, то наука у країні здатна виконувати лише соціокультурну функцію. За умови, якщо витрати на НДДКР перебувають у діапазоні 0,4–0,9% ВВП, система науки в країні може забезпечувати деякі результати у сфері накопичення новітніх знань, виконуючи таким чином ще й пізнавальну функцію. І лише витрати, вищі за 0,9% ВВП, можуть спрямувати посилення наукового потенціалу на реалізацію прикладних економічних цілей [27, с. 2].

Міжнародні порівняння також свідчать про слабкі позиції наукової сфери України та її здатність до створення і використання інновацій в промисловості. В середньому у світі на НДДКР у 2021 р. було витрачено 2,6%

глобального ВВП. Передовими країнами за цим індикатором є Ізраїль (5,56%), Південна Корея (4,93%), США (3,46%), Японія (3,3%), Німеччина (3,14%), Данія (2,81%), Китай (2,43%), Франція (2,22%) і ін. [28].

Деградація науково-дослідної сфери негативно позначилася на інноваційній діяльності вітчизняних підприємств. Так, впродовж 2000–2020 рр. інноваційну активність в Україні проявляли від 8,5% до 16,6% промислових компаній. Частка інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції промислових підприємств у вказаний період знизилася з 9,4% до 1,9% [29]. Відбулася виразна технологічна примітивізація українського промислового виробництва. Частка промислової продукції переробних галузей, в основі виготовлення якої лежали низькі технології і технології, нижче середнього рівня, у 2012–2020 рр. в Україні зросла з 65,1% до 74,8%. Поряд з цим частка високотехнологічних товарів у структурі доданої вартості переробної промисловості впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. У 2022 р. завдяки мілітаризації виробництва і через руйнацію виробничих потужностей металургійної галузі частка високотехнологічної продукції дещо зросла. Разом із товарами вище середнього технологічного рівня вона зросла до 28,3%. Однак в цілому характерно, що деіндустріалізація української економіки в аналізований період відбувалася передусім внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей. Натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали перш за все розвиток технологічно простіших виробництв.

Отже, впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможлиблюють розширене відтворення

виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

Висновки до розділу 1

Фінансовий потенціал має визначальне значення для успіху підприємства, оскільки органічно пов'язаний з формуванням і здійсненням усієї діяльності господарюючого суб'єкта, у тому числі накопиченням фінансових ресурсів і досягненням прогнозованої результативності їх використання, забезпеченням фінансової стійкості та динамічних можливостей економічного зростання, а також генеруванням конкурентних переваг в умовах постійного посилення нестабільності та змін зовнішнього середовища. Водночас повномасштабна війна та спричинені нею колосальні руйнації посилюють необхідність розширення, корекції та поглиблення науково-теоретичних і практичних досліджень системного й комплексного характеру, спрямованих на формування, аналітичне оцінювання та вдосконалення систем управління фінансовим потенціалом підприємств, впровадження прогресивного досвіду міжнародних компаній, адаптованого до наших реалій, для підвищення рівня конкурентоспроможності.

Важливим аспектом у процесі управління фінансовим потенціалом є його стратегічне планування та реалізація, оскільки, по-перше, дозволяє конкретизувати основні найбільші перспективні довгострокові вектори розвитку підприємства; по-друге, сформувати необхідну базу для здійснення прогнозованих функцій управління; по-третє, встановити послідовність досягнення встановлених цілей з урахуванням необхідності оптимізації ресурсовитрат.

Одним з основних завдань управління фінансовою діяльністю підприємств і їх фінансовим потенціалом є забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання у довгостроковій та короткостроковій перспективах. Важливу роль у вирішенні цих завдань відіграє прибуток, зокрема – чистий прибуток. Саме позитивний фінансовий результат підприємства виступає основним захисним компонентом від загрози банкрутства, є головним критерієм оцінки ефективності діяльності та,

звичайно, головною метою підприємницької діяльності. Досягти цього неможливо без обґрунтованого прийняття управлінських рішень у повсякденній роботі з управління фінансовими результатами діяльності підприємства. Тож, забезпечення ефективності фінансового менеджменту на підприємстві передбачає формування та реалізацію оптимальної моделі управління фінансовими результатами як внутрішнім фінансовим потенціалом розвитку підприємства. Тому в роботі більш детально розглянуто процеси управління фінансовими результатами та методичні підходи до управління. Управління фінансовими результатами являє собою сукупність заходів, принципів і методів формування та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства.

Впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможлиблюють розширене відтворення виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці

деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. Підприємство веде свою історію з 1947 року. Завод розташований на лівому березі річки Дніпро близько до річкового порту, вантажної залізничної станції і автомагістралі м. Запоріжжя [36].

У 1944 р. Постановою народних комісарів УРСР та ЦК КПБУ від 11.11.1944 р. №1207 у м. Запоріжжі розпочали будівництво скляного заводу, завданням якого було забезпечувати листовим склом зруйноване війною народне господарство. 5 серпня 1947 р. Запорізький скляний завод було введено в експлуатацію. З 1949 р. було організовано виробництво силікату натрію. У 1951 р. введено в дію цех виробництва зварювальних флюсів загального призначення. З 1955 р. підприємство переорієнтується з випуску листового скла на виробництво скляних розсіювачів для машинобудування та біологічних чашок «Петрі». У 1976 році здійснено масштабну реконструкцію підприємства, яка дозволила збільшити асортимент та поліпшити якість флюсів зварювальних плавлених. З 1992 р. запущено виробництво скляного посуду, організовано виробництво силікату натрію розчинного; з 2014 р. організовано виробництво скла натрієвого рідкого. З 2016 р. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» відновлює виробництво виробів з пресованого

безбарвного скла, але, на жаль, під час війни в останній час його виробництво призупинено і продаються тільки складські залишки.

У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв'язала рф, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів.

Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. У процесі зварювання гранули плавляться і виділяють газ, а потім при охолодженні утворюють кірку з шлаку. Зварювальні флюси класифікуються за технологією виробництва, хімічним складом, призначенням і іншим характеристикам. Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» виробляє плавлені зварювальні флюси, виготовлені методом подвійного рафінування розплаву і використання мінеральних відходів зварювального виробництва. Новий спосіб варіння флюсів дозволив поліпшити зварювально-технологічні властивості флюсів, знизити потребу в природній сировині, а також вирішує проблему навколишнього середовища.

Рис. 2.1. Загальний вигляд зварювального плавленого флюсу

На підприємстві діють два основні цехи: флюсоваренний, що складається з відділення з випуску флюсу і відділення по випуску силікату натрію, і цех світлотехнічного скла. Допоміжні цехи - цех природоохоронних об'єктів, транспортний, ремонтно-механічний.

В останні роки відзначається стійка тенденція зростання обсягів виробленої продукції і поліпшення економічних показників діяльності підприємства. Цьому в чималому ступені сприяє висока кваліфікація і досвід інженерів і робітників заводу, розробка в тісній співпраці з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. ПАТОНА і впровадження прогресивних методів виробництва, інтенсифікація та автоматизація виробничих процесів, використання сучасних інноваційних механізмів фінансування (завод є учасником технопарку “Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона” Національної Академії Наук України), вдосконалення структури управління.

Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни.

Останні роки підприємство стабільно нарощує обсяги виробництва, скорочує енергоємність продукції, постійно проводиться модернізація виробництва, розробляються і впроваджуються нові технологічні процеси і види продукції (рис. 2.2). На газополум'яній флюсовареній печі щорічно виплавляється до 12 тисяч тонн зварювальних флюсів високої якості більше 20-ти найменувань. Електропеч, що працює в парі з газополум'яною піччю (за методом дуплекс-процесу), призначена для виробництва нових марок флюсів та підвищення якості випущених раніше (флюси з низьким вмістом фосфору і сірки). Зварювальні флюси виробництва ПрАТ «Запоріжсклофлюс» стабільно користуються великим попитом як на ринку України, так і за її межами. У цеху працює дві печі з виробництва силікату натрію. Це дає можливість одночасно випускати продукцію двох різних модулів від 1,8 до 3,5, що дуже зручно для

споживачів. У 2001 році освоєно випуск силікату натрію з модулем 2.0, якого раніше на Україні не виробляли. На нього розроблені і затверджені нові технічні умови. Виробництво силікату натрію в 2001 році в порівнянні з 2000 роком зросло в 2 рази. Після проведення реконструкції вузла грануляції силікату в 2002 році, продуктивність збільшилася ще на 20%. Скло рідке натрієве виробляється з 2014 року. Модуль 1,5-3,6 щільність від 1,30 до 1,50.

Рис. 2.2. Обладнання з виробництва зварювальних флюсів методом подвійного рафінування розплаву

В останні кілька років на підприємстві освоєно близько 30 видів нової продукції, які випускаються за технологіями, що базуються на нових розробках, заявлених на патент та мають «ноу-хау», які перевершують найкращі вітчизняні та деякі зарубіжні аналоги, впроваджені нові ресурсозберігаючі та енергозберігаючі технології, постійно ведеться робота

над поліпшенням якості і вдосконаленням технології виробництва продукції, яка вже випускається, що значно підвищило її конкурентоспроможність.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» приділяє належну увагу охороні навколишнього середовища. На підприємстві проводяться оновлення основних засобів, виконуються ремонти газоочисних споруд та технологічного обладнання, виконуються природоохоронні заходи що дозволяє створювати сприятливу обстановку на території підприємства та його санітарно-захисній зоні - знизити кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів стічних вод у каналізаційну мережу, забезпечити належне поводження з відходами. Щорічно на підприємстві проводяться заходи з озеленення території підприємства та його санітарно-захисної зони.

У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ICM) та система екологічного менеджменту (CEM) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На ПрАТ «Запоріжсклофлюс» особлива увага приділяється контролю якості сировини та матеріалів, що надходять, і продукції, що відвантажується, дотримання встановлених технологій на всіх ділянках виробництва. З метою збереження провідних позицій на ринку, та підвищення конкурентоспроможності, на підприємстві, як зазначалось, розроблена і впроваджена Система менеджменту якості у відповідності з новою версією ISO 9001:2015 на розробку, виробництво та збут зварювальних флюсів, силікату натрію розчинного, скла натрієвого рідкого, посуду зі скла та розсіювачів скляних. Сертифікація проведена відповідно до затвердженої у TUV NORD CERT методики аудитування та сертифікації. Вся продукція, що випускається ПрАТ «Запоріжсклофлюс», сертифікована [36].

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» пов'язують міцні ділові відносини з споживачами з багатьох країн світу. Найбільш великими країнами-споживачами є Італія, Нігерія, Англія, Німеччина, Казахстан, Болгарія, Грузія, Латвія, Узбекистан. Завод пропонує на експорт всі види своєї продукції: зварювальні флюси, силікати натрію з різними модулями, посуду сортову з пресованого скла, чашки Петрі. Основним експортним продуктом завжди були

зварювальні флюси. В останні роки, завдяки інтенсивній маркетинговій політиці, відбулося також істотне збільшення частки експорту у виробництві скловиробів і особливо силікату натрію. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» застосовує різні схеми поставок продукції: зі складу заводу; на кордон України до пунктів, погоджених з клієнтом; безпосередньо на ринок кінцевого споживача.

З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

2.2. Дослідження активів та джерел їх формування на ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Комплексний аналіз стану господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за даними фінансової звітності включає аналіз активів та капіталу; аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, а також коефіцієнтний аналіз, який характеризує стан платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 році представлено в табл. 2.1. Підприємство має 1968 тис.грн. НМА, тобто інтелектуальну власність, що свідчить про інноваційний вектор розвитку підприємства. Також у підприємства є вкладення в об'єкти незавершених капітальних інвестицій, вартість яких на кінець 2022 року знизилась на 677 тис.грн. Залишкова вартість основних засобів на кінець року становила 77 755 тис.грн. проти 85 572 тис.грн. на початок року, а питома вага основних засобів у структурі активів становила на початок року 37,4%, а на кінець року – 49%. Також у складі необоротних активів є довгострокова дебіторська заборгованість, що свідчить про порушення фінансової дисципліни. Загальний обсяг необоротних активів на початок року становить 95 279 тис.грн. або 41,7%, а на кінець року – 86 604 тис.грн. або 54,6%. Така структура активів є «важкою» і свідчить про високу

питому вагу постійних витрат у собівартості продукції, що викликає ризики втрати прибутковості за умов падіння обсягу виробництва.

Таблиця 2.1

**Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ
«Запоріжсклофлюс» у 2022 році**

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	1 968	0,9	1 965	1,2	-3	0,3	99,8
первісна вартість	1 976	0,9	1 976	1,2	0	0,3	100
накопичена амортизація	8	0,003	11	0,01	3	0,007	137,5
Незавершені капітальні інвестиції	4 045	1,8	3 368	2,1	-677	0,3	83,3
Основні засоби:	85 572	37,4	77 755	49	-7 817	11,6	90,9
первісна вартість	141 412	61,8	143 626	90,5	2 214	28,7	101,6
знос	55 840	24,4	65 871	41,5	10 031	17,1	118
Інвестиційна нерухомість:	215	0,1	210	0,1	-5	0	97,7
первісна вартість	266	0,1	266	0,2	0	0,1	100
знос	51	0,02	56	0,04	5	0,02	109,8
Довгострокова дебіторська заборгованість	308	0,1	220	0,1	-88	0	71,4
Відстрочені податкові активи	3 171	1,4	3 086	1,9	-85	0,5	97,3
Усього за розділом I	95 279	41,7	86 604	54,6	-8 675	12,9	90,9
II. Оборотні активи							
Запаси	66 862	29,2	49 249	31	-17 613	1,8	73,7
Виробничі запаси	23 320	10,2	29 686	18,7	6 366	8,5	127,3
Незавершене виробництво	1 679	0,7	4 143	2,6	2 464	1,9	246,8
Готова продукція	41 863	18,3	15 420	9,7	-26 443	-8,6	36,8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	27 664	12,1	4 375	2,8	-23 289	-9,3	15,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	1 435	0,6	148	0,1	-1 287	-0,5	10,3
з бюджетом	21 182	9,3	6 671	4,2	-14 511	-5,1	31,5
у тому числі з податку на прибуток	4 354	1,9	4 354	2,7	0	0,8	100
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 821	0,8	933	0,6	-888	-0,2	51,2
Гроші та їх еквіваленти	12 774	5,6	9 462	6	-3 312	0,4	74,1
Інші оборотні активи	1 657	0,7	1 253	0,8	-404	0,1	75,6
Усього за розділом II	133 395	58,3	72 091	45,4	-61 304	-12,9	54
Баланс	228 674	100	158 695	100	-69 979	0	69,4

Зростання питомої ваги необоротних активів може свідчити про капіталізацію майна підприємства в зв'язку з падінням обсягів господарської діяльності, що можна прослідкувати, аналізуючи Звіт про фінансові результати.

Питома вага оборотних активів становить на початок 2022 року 58,3%, а на кінець року 45,4%, в тому числі питома вага запасів становить на початок року 29,2%, а на кінець року 31%. Спостерігається зростання абсолютного обсягу виробничих запасів на 6366 тис.грн., темп росту становить 127,3%; також зростають залишки незавершеного виробництва на 2464 тис.грн., а темп росту становить 246,8%. Навпаки, залишки готової продукції знизилась на 26443 тис.грн., тобто підприємство активно відвантажувало продукції зі складів, в результаті чого питома вага залишків готової продукції знизилась з 18,3% на початок року до 9,7% на кінець року. Суттєво знизилась залишки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Так, на початок року ДЗ за товари, роботи, послуги становила 27664 тис.грн. і складала 12,1% в структурі активів. На кінець 2022 року вона склала 4375 тис.грн. або 2,8%, тобто 23289 тис.грн. повернулось у господарський оборот підприємства протягом 2022 року, що позитивно позначилось на його платоспроможності. Також позитивною тенденцією можна вважати зниження дебіторської заборгованості по розрахунках з бюджетом, що також дозволило залучити у господарський оборот власні кошти підприємства. На початок року ця заборгованість становила 21182 тис.грн., а на кінець року – 6671 тис.грн., темп її росту становить 31,5%.

В цілому, обсяг майна підприємства ПрАТ «Запоріжсклофлюс» знизився на 69979 тис.грн., темп його росту становить 69,4%.

Аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році представлений в табл. 2.2. Впродовж 2023 року на 2744 тис.грн. зросли залишки незавершених капітальних вкладень, що може свідчити про розширення виробничих потужностей підприємства, або про необхідність часткової модернізації виробничого потенціалу. Залишкова вартість основних засобів знижується з 77 755 тис.грн. на початок року до 72058 тис.грн. на кінець року. Позитивною тенденцією у складі необоротних активів є зниження обсягу довгострокової дебіторської заборгованості на 99 тис.грн. Негативним чинником є зростання питомої ваги необоротних активів, що продовжує свідчити про капіталізацію

майна підприємства. Так, на початок року питома вага необоротних активів становила 54,6%, а на кінець року – 65,3%. Пропорційно знижується питома вага оборотних активів: на початок року вона становить 45,4%, а на кінець року 34,7%, що свідчить про звужування обсягу господарської діяльності. Таке припущення є обґрунтованим тому, що одночасно знижується і обсяг майна, темп його росту становить 82,6%, хоча темп падіння обсягу майна у порівнянні з попереднім досліджуваним періодом уповільнився.

Таблиця 2.2

**Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ
«Запоріжсклофлюс» у 2023 році**

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	1 965	1,2	2 043	1,6	78	0,4	104
первісна вартість	1 976	1,2	2 055	1,6	79	0,4	104
накопичена амортизація	11	0,01	12	0,01	1	0	109,1
Незавершені капітальні інвестиції	3 368	2,1	6 112	4,7	2 744	2,6	181,5
Основні засоби:	77 755	49	72 058	55	-5 697	6	92,7
первісна вартість	141 394	89,1	144 458	110,2	3 064	21,1	102,2
знос	63 639	40,1	72 400	55,2	8 761	15,1	113,8
Інвестиційна нерухомість:	210	0,1	206	0,2	-4	0,1	98,1
первісна вартість	266	0,2	266	0,2	0	0	100
знос	56	0,04	60	0,05	4	0,01	107,1
Довгострокова дебіторська заборгованість	220	0,1	121	0,1	-99	0	55
Відстрочені податкові активи	3 086	1,9	5 067	3,9	1 981	2	164,2
Усього за розділом I	86 604	54,6	85 607	65,3	-997	10,7	98,8
II. Оборотні активи							
Запаси	49 249	31	33 595	25,6	-15 654	-5,4	68,2
Виробничі запаси	29 686	18,7	20 649	15,7	-9 037	-3	69,6
Незавершене виробництво	4 143	2,6	1 980	1,5	-2 163	-1,1	47,8
Готова продукція	15 420	9,7	10 966	8,4	-4 454	-1,3	71,1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 375	2,8	2 441	1,9	-1 934	-0,9	55,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	148	0,1	144	0,1	-4	0	97,3
з бюджетом	6 671	4,2	4 179	3,2	-2 492	-1	62,6
у тому числі з податку на прибуток	4 354	2,7	4 139	3,2	-215	0,5	95,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	928	0,6	192	0,1	-736	-0,5	20,7
Гроші та їх еквіваленти	9 462	6	4 018	3,1	-5 444	-2,9	42,5
Інші оборотні активи	1 253	0,8	944	0,7	-309	-0,1	75,3
Усього за розділом II	72 086	45,4	45 513	34,7	-26 573	-10,7	63,1
Баланс	158 690	100	131 120	100	-27 570	0	82,6

Впродовж 2023 року знизився обсяг виробничих запасів на 9037 тис.грн., а саме з 29686 тис.грн. на початок року до 20649 тис.грн. на кінець року, що також є ознакою звуження господарського обороту. Позитивним є зниження залишків незавершеного виробництва, що свідчить про прискорення оборотності оборотних активів, які інвестовані в запаси. Продовжує знижуватись дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги з 4375 тис.грн. на початок року до 2441 тис.грн. на кінець 2023 року, але звертає на себе увагу малий обсяг дебіторської заборгованості. В цілому динаміка оборотних активів свідчить про те, що підприємство не в змозі розширювати обсяг своєї господарської діяльності.

Аналіз майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 році представлений в табл. 2.3. Продовжується зниження обсягу майна, але відбувається уповільнення темпу зниження. Падіння обсягу майна у 2024 році становить 19204 тис.грн., темп росту 85,4%. Залишкова вартість основних засобів знижується з 72058 тис.грн. на початок року до 67604 тис.грн. на кінець 2024 року. Практично погашено довгострокову дебіторську заборгованість, її залишок на кінець року становить всього 10 тис.грн., що позитивно характеризує якісний склад балансу. Але продовжує зростати питома вага необоротних активів, яка зростає протягом року з 65,3% до 71,9%. Така стійка тенденція свідчить про капіталізацію майна, що є негативним чинником зростання постійних витрат, які у певний період часу можуть привести до збитків у господарській діяльності. На початок року вартість запасів становить 33595 тис.грн., на кінець року – 24104 тис.грн., в тому числі:

- обсяг виробничих запасів знижується з 20649 тис.грн. на початок року до 14376 тис.грн. на кінець року;
- обсяги залишків незавершеного виробництва суттєвих змін не зазнали, на кінець року вони складають 1792 тис.грн. проти 1980 тис.грн. на початок року;
- залишки готової продукції знизились на 3030 тис.грн. і на кінець 2024 року склали 7936 тис.грн.

Таблиця 2.3

**Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ
«Запоріжсклофлюс» у 2024 році**

Найменування статті	На початок звітнього періоду		На кінець звітнього періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темپ росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	2 043	1,6	2 074	1,9	31	0,3	101,5
первісна вартість	2 055	1,6	2 096	1,9	41	0,3	102
накопичена амортизація	12	0,01	22	0,02	10	0,01	183,3
Незавершені капітальні інвестиції	6 112	4,7	4 417	3,9	-1 695	-0,8	72,3
Основні засоби:	72 058	55	67 604	60,4	-4 454	5,4	93,8
первісна вартість	144 458	110,2	149 314	133,4	4 856	23,2	103,4
знос	72 400	55,2	81 710	73	9 310	17,8	112,9
Інвестиційна нерухомість:	206	0,2	202	0,2	-4	0	98,1
первісна вартість	266	0,2	266	0,2	0	0	100
знос	60	0,05	64	0,1	4	0,05	106,7
Довгострокова дебіторська заборгованість	121	0,1	10	0,01	-111	-0,09	8,3
Відстрочені податкові активи	5 067	3,9	6 159	5,5	1 092	1,6	121,6
Усього за розділом I	85 607	65,3	80 466	71,9	-5 141	6,6	94
II. Оборотні активи							
Запаси	33 595	25,6	24 104	21,5	-9 491	-4,1	71,7
Виробничі запаси	20 649	15,7	14 376	12,8	-6 273	-2,9	69,6
Незавершене виробництво	1 980	1,5	1 792	1,6	-188	0,1	90,5
Готова продукція	10 966	8,4	7 936	7,1	-3 030	-1,3	72,4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	2 441	1,9	2 542	2,3	101	0,4	104,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	144	0,1	39	0,03	-105	-0,07	27,1
з бюджетом	4 179	3,2	4 179	3,7	0	0,5	100
у тому числі з податку на прибуток	4 139	3,2	4 139	3,7	0	0,5	100
Інша поточна дебіторська заборгованість	192	0,1	127	0,1	-65	0	66,1
Гроші та їх еквіваленти	4 018	3,1	51	0,05	-3 967	-3,05	1,3
Інші оборотні активи	933	0,7	397	0,4	-536	-0,3	42,6
Усього за розділом II	45 502	34,7	31 439	28,1	-14 063	-6,6	69,1
Баланс	131 109	100	111 905	100	-19 204	0	85,4

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги практично не змінилась і становить на кінець 2024 року 2542 тис.грн., що складає 2,3%. Залишається стабільною дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, яка впродовж року становить 4179 тис.грн. (це авансові платежі з податку на прибуток).

Отже, стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р., тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни РФ проти України у лютому 2022 р.

Динаміка структури активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.3.

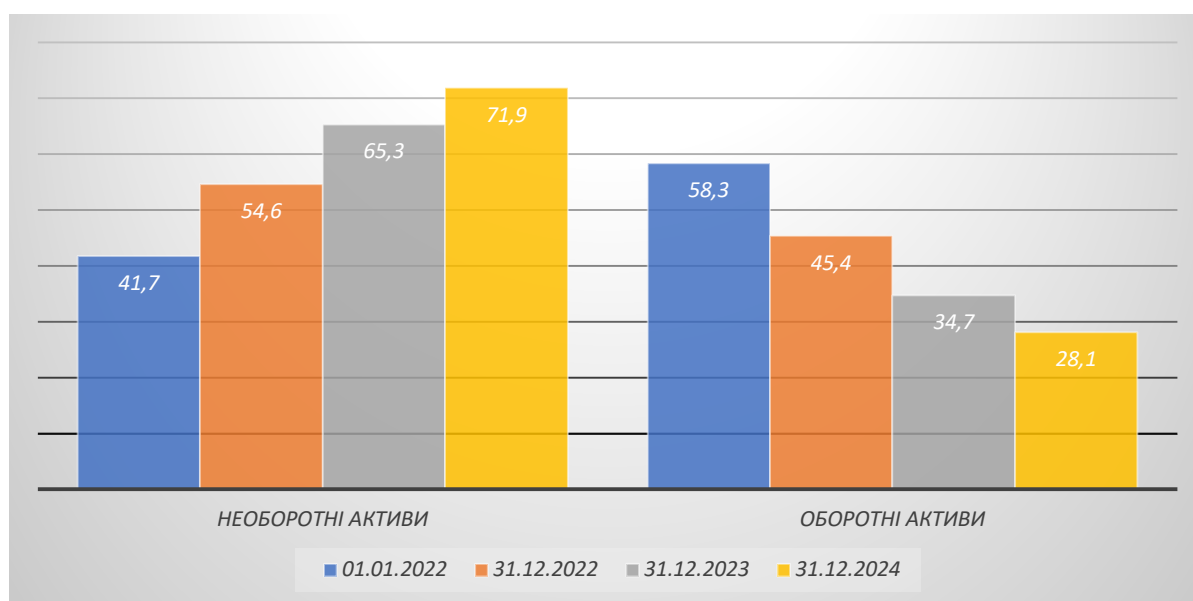

Рис. 2.3. Динаміка структури майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.

Аналіз джерел формування майна представлений в табл. 2.4 – 2.6. На початок 2022 року у підприємства власний капітал становить 76,5%, тобто підприємство є фінансово стійким за структурою капіталу (питома вага власного капіталу більше 50%). У складі власного капіталу основна питома

вага припадає на нерозподілений прибуток – це фінансовий потенціал підприємства, накопичений чистий прибуток, який є джерелом самофінансування всіх інвестиційних потреб підприємства.

Таблиця 2.4

**Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна
(капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 році**

Найменування статті	На початок звітної періоду		На кінець звітної періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темپ росту, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,05	109	0,1	0	0,05	100
Резервний капітал	594	0,3	594	0,4	0	0,1	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	174 237	76,2	122 519	77,2	-51 718	1	70,3
Усього за розділом I	174 940	76,5	123 222	77,6	-51 718	1,1	70,4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	8 765	3,8	6 309	4	-2 456	0,2	72
Усього за розділом II	8 765	3,8	6 309	4	-2 456	0,2	72
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 157	0,9	2 151	1,4	-6	0,5	99,7
за товари, роботи, послуги	23 069	10,1	12 285	7,7	-10 784	-2,4	53,3
за розрахунками з бюджетом	982	0,4	464	0,3	-518	-0,1	47,3
за розрахунками зі страхування	1 046	0,5	395	0,2	-651	-0,3	37,8
за розрахунками з оплати праці	3 613	1,6	1 478	0,9	-2 135	-0,7	40,9
за одержаними авансами	629	0,3	2 170	1,4	1 541	1,1	345
за розрахунками з учасниками	6 944	3	2 047	1,3	-4 897	-1,7	29,5
Поточні забезпечення	6 392	2,8	8 110	5,1	1 718	2,3	126,9
Інші поточні зобов'язання	137	0,1	64	0,04	-73	-0,06	46,7
Усього за розділом III	44 969	19,7	29 164	18,4	-15 805	-1,3	64,9
Баланс	228 674	100	158 695	100	-69 979	0	69,4

На кінець 2022 року обсяг нерозподіленого чистого прибутку знизився на 51718 тис.грн., що свідчить про збиткову діяльність за підсумками 2022 року. Основною причиною збиткової діяльності є повномасштабна війна. У підприємства є довгострокові зобов'язання за виплатами пенсій. Ці борги на початок року становлять 8765 тис.грн., а на кінець 2022 року – 6309 тис.грн.,

тобто відбувається поступова виплата пенсій, що є позитивною тенденцією для фінансового стану підприємства та позитивним чинником соціального виміру.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на початок року становить 23069 тис.грн., впродовж року вона знижується на 10784 тис.грн. Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці на початок року становить 3613 тис.грн., на кінець 2022 року заборгованість знизилась на 2135 тис.грн. і склала 1478 тис.грн. Заборгованість з отриманих авансів зросла на 1541 тис.грн. впродовж 2022 року. Також зросли поточні забезпечення з 6392 тис.грн. на початок року до 8110 тис.грн. на кінець року. Питома вага поточних зобов'язань на початок року становить 19,7%, а на кінець року – 18,4%. Така структура капіталу свідчить про фінансову стійкість підприємства.

Аналіз капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році представлений у табл. 2.5. У 2023 році продовжується зниження обсягу нерозподіленого прибутку. На початок року обсяг нерозподіленого прибутку складає 122 211 тис.грн. або 77,5%, а на кінець року – 94614 тис.грн. або 72,2%. Тобто нерозподілений прибуток за період року знизився на 28300 тис.грн. Відбувається покриття збитків підприємства за рахунок накопиченого у попередні роки чистого прибутку. Це є ознакою погіршення стійкості фінансового стану. У порівнянні з минулим 2022 р., незначно зросла заборгованість за пенсійними виплатами на 336 тис.грн. і на кінець року склала 6645 тис.грн. Поточна кредиторська заборгованість впродовж 2023 практично не змінилась і на кінець року склала 12194 тис.грн. На 1958 тис.грн. зросли поточні забезпечення, які на кінець 2023 р. склали 10371 тис.грн.

Також впродовж 2023 р. поточні зобов'язання і забезпечення у складі капіталу зросли з 18,6% на початок року до 22,8% на кінець року, тобто відбувається зростання фінансової залежності підприємства від короткострокових позикових коштів. Темп росту поточних зобов'язань становить 101,3%.

Таблиця 2.5

**Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна
(капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році**

Найменування статті	На початок звітної періоду		На кінець звітної періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темп росту, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,1	109	0,1	0	0	100
Резервний капітал	594	0,4	594	0,5	0	0,1	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	122 211	77	93 911	71,6	-28 300	-5,4	76,8
Усього за розділом I	122 914	77,5	94 614	72,2	-28 300	-5,3	77
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	6 309	4	6 645	5,1	336	1,1	105,3
Усього за розділом II	6 309	4	6 645	5,1	336	1,1	105,3
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 151	1,4	2 521	1,9	370	0,5	117,2
за товари, роботи, послуги	12 285	7,7	12 194	9,3	-91	1,6	99,3
за розрахунками з бюджетом	464	0,3	976	0,7	512	0,4	210,3
за розрахунками зі страхування	395	0,2	351	0,3	-44	0,1	88,9
за розрахунками з оплати праці	1 478	0,9	1 267	1	-211	0,1	85,7
за одержаними авансами	2 170	1,4	94	0,1	-2 076	-1,3	4,3
за розрахунками з учасниками	2 047	1,3	2 047	1,6	0	0,3	100
Поточні забезпечення	8 413	5,3	10 371	7,9	1 958	2,6	123,3
Інші поточні зобов'язання	64	0,04	40	0,03	-24	-0,01	62,5
Усього за розділом III	29 467	18,6	29 861	22,8	394	4,2	101,3
Баланс	158 690	100	131 120	100	-27 570	0	82,6

Аналіз капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 р. представлений в табл. 2.6. За період 2024 р. обсяг нерозподіленого прибутку знизився на 18268 тис.грн. Зобов'язання по пенсійному забезпеченню за рік зросли з 6645 тис.грн. до 7763 тис.грн. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на початок року становила 12195 тис.грн., а на кінець року 6178 тис.грн., що є позитивною тенденцією. Продовжують зростати поточні забезпечення, які на початок року складали 10371 тис.грн., а на кінець року – 9644 тис.грн. Також стрімко зросли за період року інші поточні зобов'язання і склали на кінець року 5150 тис.грн. Загальний обсяг поточних зобов'язань на початок року становив 29863 тис.грн., на кінець року – 27809 тис.грн. Питома

вага поточних зобов'язань на початок року становить 22,8%, а на кінець року – 24,9%.

Таблиця 2.6

**Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна
(капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 році**

Найменування статті	На початок звітної періоду		На кінець звітної періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темپ росту, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,1	109	0,1	0	0	100
Резервний капітал	594	0,5	594	0,5	0	0	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	93 898	71,6	75 630	67,6	-18 268	-4	80,5
Усього за розділом I	94 601	72,2	76 333	68,2	-18 268	-4	80,7
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	6 645	5,1	7 763	6,9	1 118	1,8	116,8
Усього за розділом II	6 645	5,1	7 763	6,9	1 118	1,8	116,8
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 521	1,9	2 493	2,2	-28	0,3	98,9
за товари, роботи, послуги	12 195	9,3	6 178	5,5	-6 017	-3,8	50,7
за розрахунками з бюджетом	976	0,7	563	0,5	-413	-0,2	57,7
за розрахунками зі страхування	352	0,3	298	0,3	-54	0	84,7
за розрахунками з оплати праці	1 267	1	1 045	0,9	-222	-0,1	82,5
за одержаними авансами	94	0,1	391	0,3	297	0,2	416
за розрахунками з учасниками	2 047	1,6	2 047	1,8	0	0,2	100
Поточні забезпечення	10 371	7,9	9 644	8,6	-727	0,7	93
Інші поточні зобов'язання	40	0,03	5 150	4,6	5 110	4,57	12875
Усього за розділом III	29 863	22,8	27 809	24,9	-2 054	2,1	93,1
Баланс	131 109	100	111 905	100	-19 204	0	85,4

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне:

– підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності;

– за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу;

– питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.4, динаміка структури капіталу – на рис. 2.5.

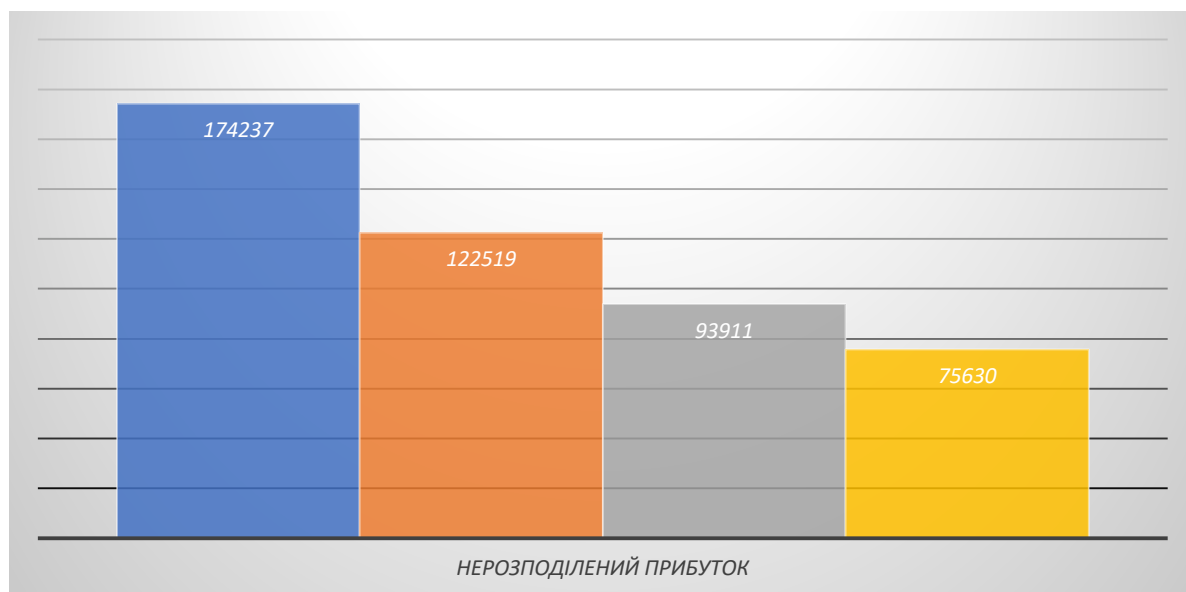

Рис. 2.4. Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2022 – 2024 рр.

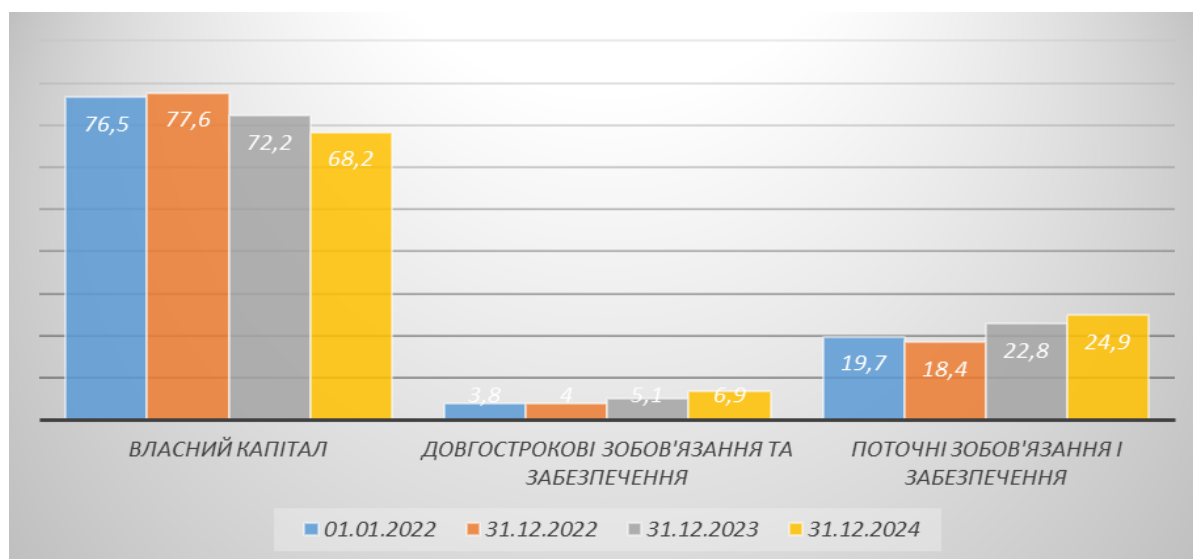

Рис. 2.5. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Підсумовуючи результати аналізу активів та капіталу, можна стверджувати, що не дивлячись на зниження обсягу нерозподіленого прибутку, як стратегічного фінансового потенціалу ПрАТ «ЗСФ», станом на 2024 р. підприємство має запас фінансової міцності для продовження функціонування. Подальші результати фінансової діяльності будуть залежати від стану ринку та позиціонування підприємства на ринку в умовах війни.

2.3. Аналіз фінансових результатів та коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Фінансові результати діяльності підприємства показують ефективність його роботи, здатність покривати витрати та формувати прибуток, ефективність цінової політики та комерційної діяльності. Фінансові результати відображені у Звіті про фінансові результати.

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлені в табл. 2.7 – 2.12.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2022 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темپ росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	487 057	106 782	100	100	-380 275	0	21,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(432 160)	(91 111)	-88,7	-85,3	341 049	3,4	21,1
Валовий: прибуток	54 897	15 671	11,3	14,7	-39 226	3,4	28,5
Валовий: збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	15 200	14 919	3,1	14	-281	10,9	98,2
Адміністративні витрати	(23 708)	(16 597)	-4,9	-15,5	7 111	-10,6	70
Витрати на збут	(24 807)	(6 423)	-5,1	-6	18 384	-0,9	25,9
Інші операційні витрати	(36 362)	(54 379)	-7,5	-50,9	-18 017	-43,4	149,5
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(14 780)	(46 809)	-3	-43,8	-32 029	-40,8	316,7
Інші фінансові доходи	52	42	0,01	0,04	-10	0,03	80,8
Фінансові витрати	(869)	(2 169)	-0,2	-2	-1 300	-1,8	249,6
Інші витрати	(38)	(2 697)	-0,01	-2,5	-2 659	-2,49	7097,4

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток							
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(15 635)	(51 633)	-3,2	-48,4	-35 998	-45,2	330,2
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1 946	(85)	0,4	-0,1	-2 031	-0,5	-4,4
Чистий фінансовий результат: прибуток							
Чистий фінансовий результат: збиток	(13 689)	(51 718)	-2,8	-48,4	-38 029	-45,6	377,8

Чистий дохід від реалізації продукції ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 р. склав 106782 тис.грн. проти 487057 тис.грн. у 2021 р., темп росту складає 21,9%. Собівартість реалізованої продукції має темп росту 21,1%, тобто витрати, що відносяться до собівартості, зростають з темпом росту нижче за темп росту чистого доходу. Валовий прибуток у 2022 році склав 15671 тис.грн. проти 54897 тис.грн. у 2021 році, темп росту валового прибутку склав 28,5%. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2022 р. – збиток склав 46809 тис.грн. проти 14780 тис.грн. збитку у 2021 р. Чистий фінансовий збиток 2022 р. склав 51718 тис.грн. проти збитку 2021 р., який склав 13689 тис.грн. Тобто у 2022 р. підприємство працювало зі збитками так, як і у 2021 р.

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 р. представлений в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2022 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темپ росту, %
Матеріальні затрати	389 176	67 556	74,2	41,7	-321 620	-32,5	17,4
Витрати на оплату праці	79 961	41 918	15,2	25,9	-38 043	10,7	52,4
Відрахування на соціальні заходи	15 430	8 655	2,9	5,3	-6 775	2,4	56,1
Амортизація	9 128	10 038	1,7	6,2	910	4,5	110,0
Інші операційні витрати	30 951	33 954	5,9	20,9	3 003	15	109,7
Разом	524 646	162 121	100	100	-362 525	0	30,9

Ми бачимо, що у звітному періоді структура витрат відрізняється від структури 2021 р. Більша питома вага припадає на заробітну плату (25,9%). Також суттєво зросли інші операційні витрати, питома вага яких у 2022 р. становить 20,9% проти 5,9% у 2021 р.

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 р. представлений в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2023 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	105 466	126 823	100	100	21 357	0	120,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(90 410)	(91 667)	-85,7	-72,3	-1 257	13,4	101,4
Валовий: прибуток	15 056	35 156	14,3	27,7	20 100	13,4	233,5
Валовий: збиток							
Інші операційні доходи	14 919	5 411	14,1	4,3	-9 508	-9,8	36,3
Адміністративні витрати	(16 597)	(18 755)	-15,7	-14,8	-2 158	0,9	113
Витрати на збут	(6 466)	(4 106)	-6,1	-3,2	2 360	2,9	63,5
Інші операційні витрати	(54 024)	(46 306)	-51,2	-36,5	7 718	14,7	85,7
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(47 112)	(28 600)	-44,7	-22,6	18 512	22,1	60,7
Інші фінансові доходи	42	32	0,04	0,03	-10	-0,01	76,2
Фінансові витрати	(2 169)	(1 680)	-2,1	-1,3	489	0,8	77,5
Інші витрати	(2 697)	(34)	-2,6	-0,03	2 663	2,57	1,3
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	0	0	0	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(51 936)	(30 282)	-49,2	-23,9	21 654	25,3	58,3
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(85)	1 982	-0,1	1,6	2 067	1,7	-2331,8
Чистий фінансовий результат: прибуток	0	0	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	(52 021)	(28 300)	-49,3	-22,3	23 721	27	54,4

У 2023 році спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції на 21357 тис.грн., темп росту чистого доходу становить 120,3%. Темп росту собівартості реалізованої продукції нижче за темп росту чистого доходу і становить 101,4%, що є позитивним чинником для формування

валового прибутку. Валовий прибуток у 2023 р. склав 35156 тис.грн. проти валового прибутку в 15056 тис.грн. у 2022 р. Темп росту валового прибутку – 233,5%. Адміністративні витрати зростають і темп їх росту становить 113%, що негативно позначилось на процесі формування прибутку від операційної діяльності. Фінансовий результат від операційної діяльності – від’ємна величина, тобто збиток, який у 2023 р. склав 28600 тис.грн. Чистий фінансовий збиток 2023 р. становить 28300 тис.грн. проти чистого фінансового збитку 2022 р. – 52021 тис.грн. Тобто збитки у 2023 р. зменшились практично у два рази. Елементи операційних витрат у 2023 р. представлені в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс»
за 2023 рік**

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темپ росту, %
Матеріальні затрати	67 556	101 283	41,7	55,5	33 727	13,8	149,9
Витрати на оплату праці	41 918	39 388	25,9	21,6	-2 530	-4,3	94,0
Відрахування на соціальні заходи	8 655	7 656	5,3	4,2	-999	-1,1	88,5
Амортизація	10 038	10 013	6,2	5,5	-25	-0,7	99,8
Інші операційні витрати	33 954	24 241	20,9	13,3	-9 713	-7,6	71,4
Разом	162 121	182 581	100	100	20 460	0	112,6

У 2023 р. структура операційних витрат змінилась у порівнянні з 2022 р. Темп росту матеріальних витрат склав 149,9%, а темп росту витрат на оплату праці, навпаки, склав 94%, тобто темп росту матеріальних витрат випереджує темп росту витрат на оплату праці.

Аналіз фінансових результатів у 2024 р. представлений у табл. 2.11. Чистий дохід від реалізації продукції у 2024 р. склав 109511 тис.грн., що на 17312 тис.грн. менше за дохід 2023 р., темп росту чистого доходу від реалізації продукції становить 86,3%. Собівартість реалізованої продукції зростає швидше за чистий дохід. Темп росту собівартості становить 95,2%. В результаті валовий прибуток у 2024 р. склав 22287 тис.грн. (питома вага – 20,4%), а темп його росту 63,4%. Таке падіння валового прибутку призвело до

зростання збитків на рівні операційної діяльності. Так, збиток від операційної діяльності склав 17614 тис.грн. , а чистий збиток – 18268 тис.грн. Не дивлячись на збитки, можемо відмітити зниження обсягу збитків 2024 р. у порівнянні з 2023 р. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 – 2024 рр. представлена на рис. 2.6.

Таблиця 2.11

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2024 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темپ росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	126 823	109 511	100	100	-17 312	0	86,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(91 667)	(87 224)	-72,3	-79,6	4 443	-7,3	95,2
Валовий: прибуток	35 156	22 287	27,7	20,4	-12 869	-7,3	63,4
Валовий: збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	5 411	6 889	4,3	6,3	1 478	2	127,3
Адміністративні витрати	(18 755)	(22 067)	-14,8	-20,2	-3 312	-5,4	117,7
Витрати на збут	(4 106)	(3 516)	-3,2	-3,2	590	0	85,6
Інші операційні витрати	(46 306)	(21 207)	-36,5	-19,4	25 099	17,1	45,8
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток							
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(28 600)	(17 614)	-22,6	-16,1	10 986	6,5	61,6
Інші фінансові доходи	32	22	0,03	0,02	-10	-0,01	68,8
Фінансові витрати	(1 680)	(1 768)	-1,3	-1,6	-88	-0,3	105,2
Інші витрати	(34)	0	-0,03	0	34	0,03	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток							
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(30 282)	(19 360)	-23,9	-17,7	10 922	6,2	63,9
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1 982	1 092	1,6	1	-890	-0,6	55,1
Чистий фінансовий результат: прибуток							
Чистий фінансовий результат: збиток	(28 300)	(18 268)	-22,3	-16,7	10 032	5,6	64,6

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни:

– починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції;

- у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.;
- підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку;
- у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Аналіз елементів операційних витрат за 2024 рік представлений в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс»
за 2024 рік**

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темпу росту, %
Матеріальні затрати	101 283	74 335	55,5	54,3	-26 948	-1,2	73,4
Витрати на оплату праці	39 388	30 181	21,6	22	-9 207	0,4	76,6
Відрахування на соціальні заходи	7 656	6 151	4,2	4,5	-1 505	0,3	80,3
Амортизація	10 013	9 372	5,5	6,8	-641	1,3	93,6
Інші операційні витрати	24 241	16 982	13,3	12,4	-7 259	-0,9	70,1
Разом	182 581	137 021	100	100	-45 560	0	75,0

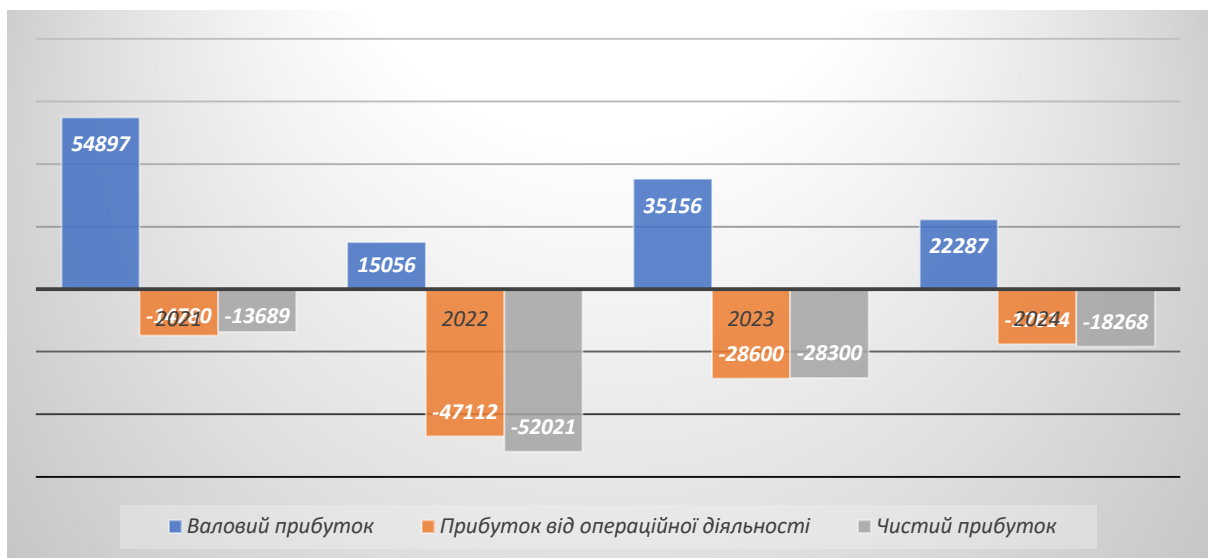

**Рис. 2.6. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс»
у 2021 – 2024 рр.**

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов'язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

Коефіцієнтний аналіз дозволяє надати оцінку фінансовій стійкості, платоспроможності, діловій активності та рентабельності підприємства. Алгоритм розрахунку системи коефіцієнтів наведений у розділі 1 п.1.2 магістерського дослідження. Результати розрахунку та аналіз динаміки коефіцієнтів представлений в табл. 2.13 та 2.14.

Частка основних засобів в активах підприємства на початок 2022 р. становить 37,4%, а на кінець року вже 49%; на кінець 2023 р. ця частка зросла до 55%, а на кінець 2024 року – до 60,4%. Така стійка тенденція зростання частки основних засобів є свідченням капіталізації майна та переміщення акценту на необоротні активи, тобто збільшення їх частки в витратах підприємства. Це ознака скорочення обсягу господарської діяльності. Ми це дійсно спостерігаємо і першопричиною такої ситуації є початок повномасштабної війни в Україні у 2022 р. і її продовження до сьогодні. Втрата замовників продукції та руйнація інфраструктури є системними проблемами для підприємств промисловості.

Коефіцієнт зносу основних засобів зростає впродовж досліджуваного періоду з 0,395 у 2022 р. до 0,547 у 2024 р., тобто відбувається поступове зношування основних засобів, що є нормальним економічним процесом, однак ми спостерігаємо відсутність інвестиційних вкладень в основні засоби, що призводить до зниження якості основних засобів і безумовно позначається на якості продукції.

Коефіцієнт власних оборотних засобів має тенденцію до зниження та переходу до від'ємного значення. Так, на початок 2022 р. він дорівнює 0,597, а вже на кінець 2024 р. – має від'ємне значення -0,131. Така тенденція свідчить про зниження частки оборотних активів, які сформовані за рахунок власних коштів і переміщення акценту у формуванні оборотних активів за рахунок позикових коштів. Разом така ситуація свідчить про зростання залежності підприємства від позикових коштів.

Коефіцієнт поточної ліквідності має тенденцію до стійкого зниження рівня від 2,48 на початок 2022 р. до 0,88 на кінець 2024 р. рекомендований рівень даного коефіцієнту вважається 2,0 – 2,5, тобто можемо констатувати, що на кінець 2024 р. у підприємства недостатній обсяг оборотних активів для повноцінного покриття короткострокових зобов'язань, що негативно позначається на платоспроможності підприємства.

Аналогічну тенденцію має і коефіцієнт термінової ліквідності, який на початок 2022 року відповідає рекомендованому рівню і дорівнює 1,48, а на кінець 2024 р. вже дорівнює 0,264, тобто значно нижчий за рекомендований рівень, що свідчить про недостатній обсяг оборотних активів (за вирахуванням запасів) для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок 2022 р. відповідає рекомендованому рівню та дорівнює 0,28; станом на кінець 2024 р. він дорівнює 0,002, тобто практично прагне до нуля. Така ситуація є свідченням дефіциту грошових коштів для своєчасного виконання підприємством своїх фінансових обов'язків перед партнерами та іншими контрагентами, в тому числі і державою. Отже, ми спостерігаємо зниження всіх показників платоспроможності підприємства, що свідчить про наявність ризиків втрати і платоспроможності, і фінансової стійкості.

Частка оборотних коштів в активах підприємства поступово знижується, що свідчить про звуження господарського обороту. Так, на початок 2022 р. вона становить 58,3%, а на кінець 2024 р. вже лише 28,1%.

Таблиця 2.13

Коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлос» у 2022 – 2024 рр. (перша частина)

Основний показник, який характеризує аспект діяльності, одиниця виміру	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
	на початок року	на кінець року	відхилення за рік	на початок року	на кінець року	відхилення за рік	на початок року	на кінець року	відхилення за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
частка основних засобів в активах підприємства, відсотків	37,4	49,0	11,6	49,0	55,0	6,0	55,0	60,4	5,5
коефіцієнт зносу основних засобів, відсотків	39,5	45,9	6,4	45,0	50,1	5,1	50,1	54,7	4,6
маневреність власних оборотних засобів	0,597	0,508	-0,089	0,504	0,198	-0,306	0,198	-0,131	-0,329
коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	2,483	2,032	-0,451	2,015	1,247	-0,768	1,246	0,884	-0,362
коефіцієнт покриття - Кп	2,966	2,472	-0,494	2,446	1,524	-0,922	1,524	1,131	-0,393
коефіцієнт швидкої ліквідності	1,480	0,783	-0,697	0,775	0,399	-0,376	0,399	0,264	-0,135
коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) (Кал)	0,284	0,324	0,040	0,321	0,135	-0,186	0,135	0,002	-0,133
частка оборотних коштів в активах, відсотків	58,3	45,4	-12,9	45,4	34,7	-10,7	34,7	28,1	-6,6
частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, відсотків	59,7	50,8	-8,9	50,4	19,8	-30,6	19,8	-13,1	-32,9
частка запасів у оборотних активах, відсотків	50,1	68,3	18,2	68,3	73,8	5,5	73,8	76,7	2,8
коефіцієнт фінансової автономії	0,765	0,776	0,011	0,775	0,722	-0,053	0,722	0,682	-0,040
коефіцієнт фінансової залежності	1,307	1,288	-0,019	1,291	1,386	0,095	1,386	1,466	0,080
коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,455	0,297	-0,158	0,295	0,095	-0,200	0,095	-0,054	-0,149
коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,235	0,224	-0,011	0,225	0,278	0,053	0,278	0,318	0,040
коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,307	0,288	-0,019	0,291	0,386	0,095	0,386	0,466	0,080
показник фінансового левериджу	0,307	0,288	-0,019	0,291	0,386	0,095	0,386	0,466	0,080
продуктивність праці, тис. гривень / особу	1 383,7	354,8	-1 028,9	354,8	856,9	502,2	856,9	547,6	-309,4
фондовіддача, гривень / гривень	6,863	1,308	-5,555	1,308	1,693	0,385	1,693	1,568	-0,125

Підтвердженням процесу звуження обсягу господарського обороту є зниження обсягу чистого доходу від реалізації продукції (табл. 2.7, 2.9, 2.11). Також звертає на себе увагу стрімке зниження частки власних оборотних коштів в їх загальній сумі, а саме з 59,7% на початок 2022 р. до -13,1% на кінець 2024 р. Тобто, оборотні кошти підприємства на кінець 2024 р. сформовані за рахунок позикових коштів, що викликає додаткові фінансові ризики.

Коефіцієнт фінансової автономії впродовж всього періоду дослідження має достатній рівень для того, щоб вважати підприємство фінансово стійким, але така ситуація існує лише завдяки накопиченому раніше нерозподіленому чистому прибутку, який відображений у першому розділі пасиву балансу. Так, коефіцієнт на початок 2022 року дорівнює 0,765, тобто в структурі балансу 76,5% власного капіталу, що свідчить про високий рівень фінансової стійкості. Також на кінець 2024 р. коефіцієнт автономії дорівнює 0,682, що також відповідає рекомендованому рівню ($\geq 0,5$).

Відповідно коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів, а також коефіцієнт фінансового леверіджу – відповідають рекомендованим рівням з точки зору фінансової стійкості за критерієм «структура капіталу». Особливої уваги заслуговує коефіцієнт маневреності власного капіталу. Тут ми спостерігаємо невідповідність рекомендованому рівню, а саме, на початок 2022 року він дорівнює 0,455 (рекомендовано для промисловості достатній рівень 0,4), а вже на кінець 2024 р. – він має від’ємне значення -0,054, тобто у підприємства відсутні власні оборотні кошти і більша частина оборотних активів сформована за рахунок позикових коштів, що є ознакою фінансової нестабільності у забезпеченні поточної господарської діяльності. Як відомо, короткострокові позикові кошти супроводжуються виникненням додаткових фінансових ризиків щодо забезпечення грошовими коштами потреб поточної діяльності.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022

року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондовіддачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводить до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості наведено на рис. 2.7, а коефіцієнтів оборотності – на рис. 2.8.

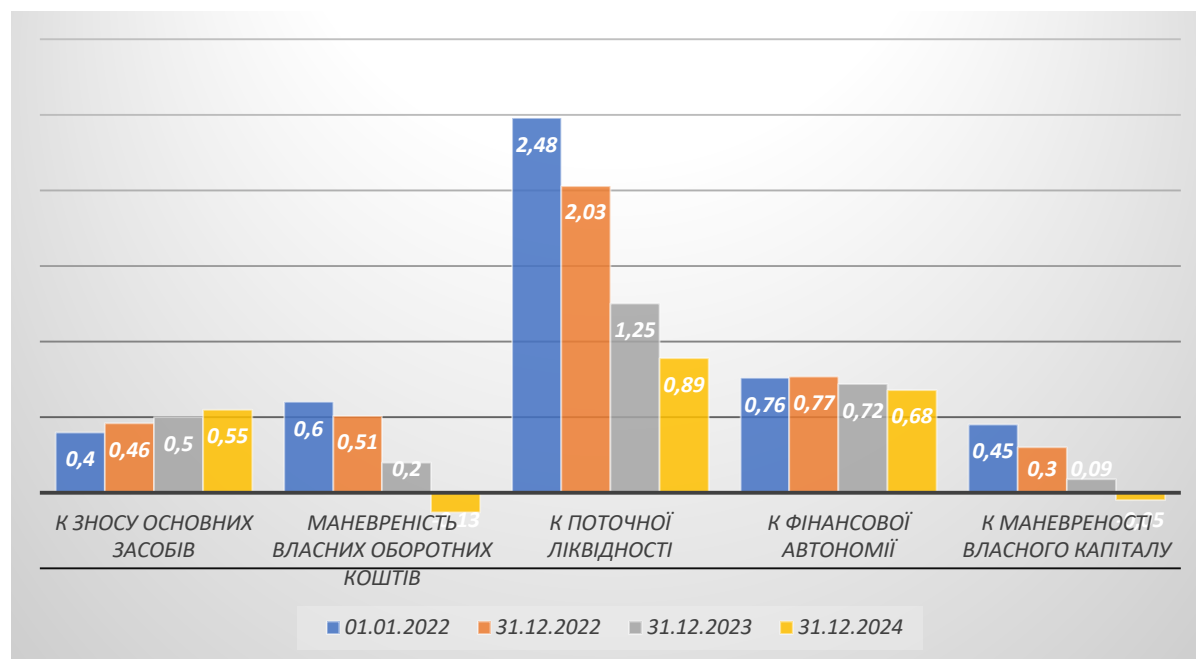

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.

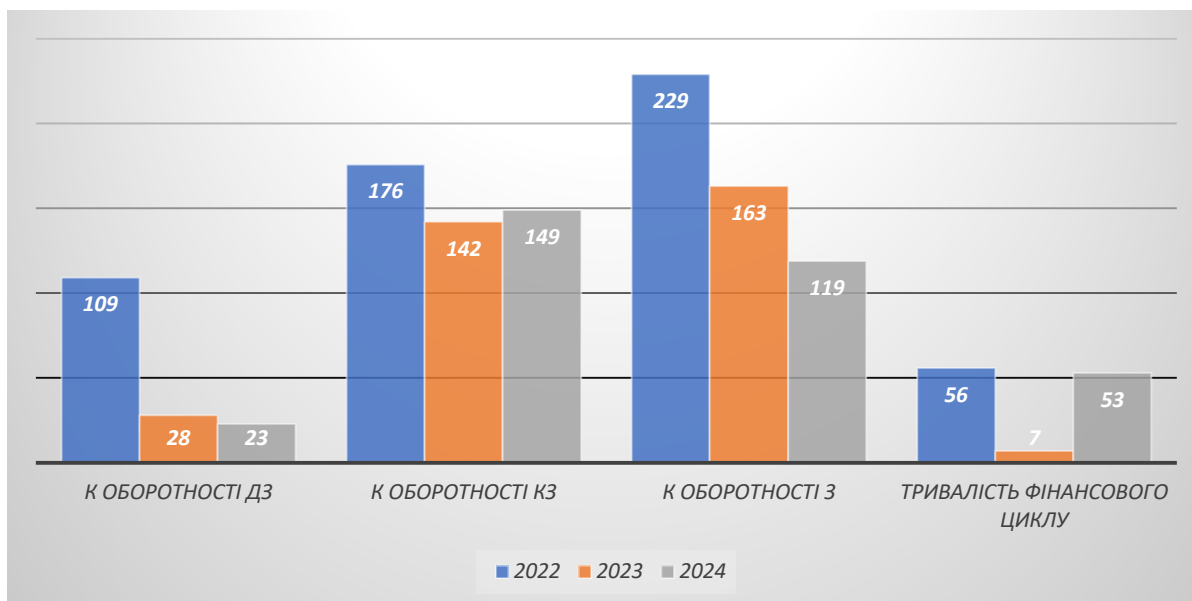

**Рис. 2.8. Динаміка тривалості фінансового циклу та його складових
ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.**

За даними табл. 2.13 проаналізуємо показники оборотності та рентабельності, які свідчать про ефективність використання майна, капіталу та ефективність господарської діяльності щодо здатності формувати прибутки. Оборотність коштів в розрахунках у 2021 р. складає 37 днів, а вже у 2022 р. 109 днів, тобто спостерігається уповільнення обороту дебіторської заборгованості, що негативно позначається на платоспроможності. Також за цей період відбувається і уповільнення обороту запасів з 57 днів у 2021 р. до 119 днів у 2024 р., причому у 2023 р. час їхнього обороту був навіть 163 дні, отже запаси використовуються неефективно з точки зору їх оборотності. Період обороту кредиторської заборгованості також суттєво зріс, а саме з 33 днів у 2021 р. до 149 днів у 2024 р. Таке уповільнення оборотності кредиторської заборгованості свідчить про зниження спроможності підприємства своєчасно розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями, які супроводжують його господарську діяльність.

Тривалість фінансового циклу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 р. дорівнює 57 днів; у 2022 р. – 56 днів; у 2023 р. – 7 днів; у 2024 році – 53 днів.

Таблиця 2.13

Коефіцієнтний аналіз ПраТ «Запоріжжєклогофлюс» у 2022 – 2024 рр. (друга частина)

Основний показник, який характеризує аспект діяльності, одиниця виміру	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
	2021 рік	2022 рік	відхилення за рік	2022 рік	2023 рік	відхилення за рік	2023 рік	2024 рік	відхилення за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
оборотність коштів у розрахунках (ОКРО), оборотів	9,603	3,298	-6,305	3,298	13,062	9,764	13,062	15,674	2,612
час обороту коштів у розрахунках (ЧОКР), днів	37	109	72	109	28	-82	28	23	-5
оборотність запасів, оборотів (ОЗО)	6,332	1,569	-4,763	1,569	2,213	0,644	2,2	3,0	0,810
час обороту запасів (ЧОЗ), днів	57	229	173	229	163	-67	163	119	-44
час обороту кредиторської заборгованості (ЧОКЗ), днів	33	176	143	176	142	-34	142	149	7
тривалість операційного циклу (ТОЦ), днів	90	406	315	406	305	-101	305	268	-37
тривалість фінансового циклу, днів	57	56	-1	56	7	-49	7	53	46
коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	0,104	0,303	0,199	0,303	0,077	-0,226	0,077	0,064	-0,013
оборотність власного капіталу, оборотів	2,571	0,716	-1,855	0,716	1,166	0,450	1,166	1,281	0,115
оборотність сукупного капіталу, оборотів	2,122	0,551	-1,571	0,551	0,875	0,324	0,875	0,901	0,026
коефіцієнт стійкості економічного росту	0,009	-0,420	-0,429	-0,420	-0,299	0,121	-0,299	-0,239	0,060
поточна платоспроможність	-40 960	-26 011	14 949	-26 314	-32 488	-6 174	-32 490	-35 521	-3 031
коефіцієнт Бівера	-0,085	-1,175	-1,090	-1,173	-0,501	0,672	-0,501	-0,250	0,251
рентабельність продукції, відсотків	12,7	17,2	4,5	16,7	38,4	21,7	38,4	25,6	-12,8
рентабельність діяльності, відсотків	-2,8	-48,4	-45,6	-49,3	-22,3	27,0	-22,3	-16,7	5,6
рентабельність активів, відсотків	-6,4	-26,7	-20,3	-26,7	-19,5	7,2	-19,5	-15,0	4,5
рентабельність сукупного капіталу, відсотків	-6,4	-26,7	-20,3	-26,7	-19,5	7,2	-19,5	-15,0	4,5
рентабельність власного капіталу, відсотків	-7,8	-34,7	-26,9	-34,7	-26,0	8,7	-26,0	-21,4	4,6
період окупності власного капіталу	-12,812	-2,883	9,929	-2,883	-3,843	-0,960	-3,843	-4,679	-0,836

Це означає, що впродовж цих періодів підприємство має потребу у пошуку додаткових джерел фінансування своєї поточної діяльності.

Коефіцієнт стійкості економічного росту у 2021 році прагнув до нуля і дорівнює 0,009, а вже у 2022 – 2024 р. – він має від’ємне значення.

Всі показники рентабельності мають від’ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії.

Висновки до розділу 2

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв'язала РФ, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів. Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни. У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

Стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р.,

тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни РФ проти України у лютому 2022 р.

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне: підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності; за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу; питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни: починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції; у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.; підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку; у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022 року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондівдачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих

потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводить до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Всі показники рентабельності мають від’ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тобто втрати фінансової стійкості, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії та інших заходів з відновлення фінансової стійкості та стабільності.

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов’язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Модель управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення

Збройна агресія російської федерації проти України вимагає вже сьогодні від суб'єктів господарювання в Україні зосередити увагу на проблемах формування та оптимізації свого фінансового потенціалу в умовах війни та визначити стратегічні альтернативи управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах повоєнного відновлення національної економіки. Формування та реалізація стратегії забезпечення належного рівня фінансового потенціалу підприємства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України потребує ефективної системи управління фінансовим потенціалом. Згідно з інформацією Київської школи економіки, загальні збитки, завдані інфраструктурі України у результаті збройної агресії Російської Федерації, станом на 1 вересня 2023 року, становили 151,2 млрд доларів США. Інфраструктурні втрати оцінені у розмірі 36,6 млрд доларів США, а загальні втрати підприємств – 11,4 млрд доларів США (було знищено або пошкоджено 426 великих і середніх приватних підприємств і державних компаній). Це негативно вплинуло на можливість вітчизняних підприємств реалізувати наявні та мобілізувати потенційні фінансові ресурси для забезпечення сталого економічного зростання. Нині перед підприємствами стоїть завдання оптимізувати структуру та процес відтворення свого фінансового потенціалу для досягнення максимально можливих результатів. Отже, управління фінансовим потенціалом підприємства вимагає уваги до цільової спрямованості, інструментарію та технології управління в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки. Під управлінням

фінансовим потенціалом підприємства розуміється процес розроблення й реалізації стратегії оптимізації наявних та потенційних фінансових ресурсів для забезпечення сталого економічного зростання. Пропонуємо модель управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України (рис. 3.1) [31 – 45].

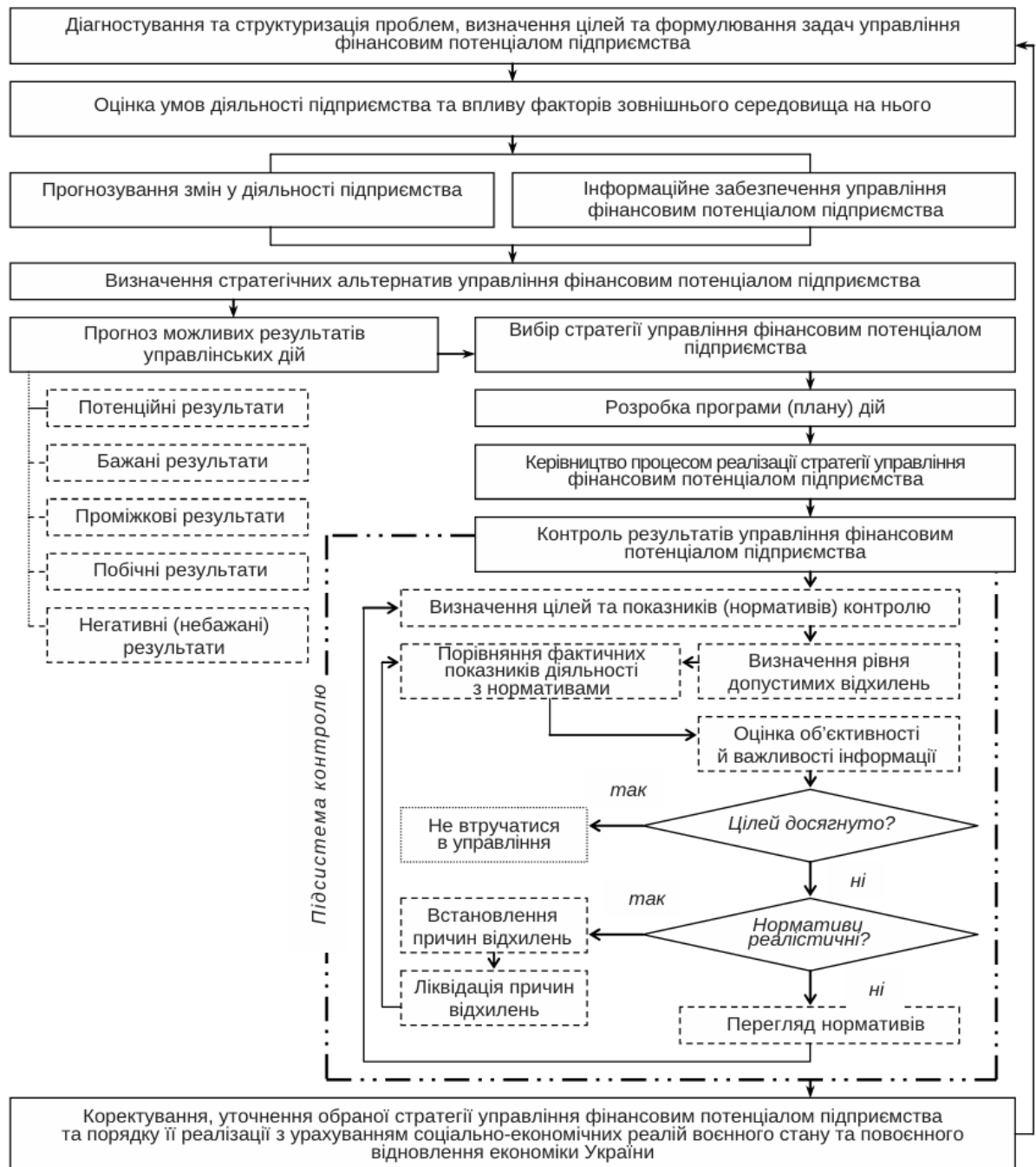

Рисунок 3.1 – Модель управління фінансовим потенціалом підприємства в реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України

Цільовим орієнтиром стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення економіки України є забезпечення його здатності зберігати належний рівень конкурентоспроможності протягом тривалого часу. Умови діяльності підприємства та вплив зовнішнього середовища на нього у контексті формування стратегії управління фінансовим потенціалом розглядаються управлінським персоналом як ключові фактори. Фінансовий потенціал розглядається як інтегральний, якісний та узагальнюючий показник, рівень якого прямо залежить від внутрішнього середовища підприємства та зовнішніх впливів (рис. 3.2) [31 – 45].

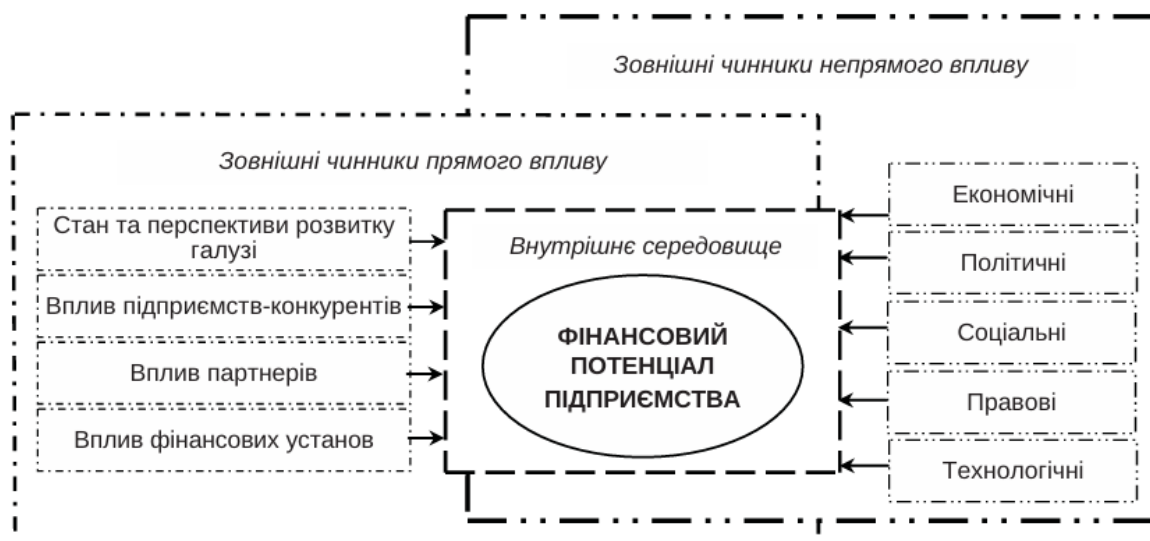

Рисунок 3.2 – Чинники, що впливають на фінансовий потенціал підприємства

Завданням системи управління фінансовим потенціалом будь-якого господарюючого суб'єкта в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України є запобігання кризовим процесам, що можуть призвести до негативних змін у рівні фінансового потенціалу, з найменшими можливими негативними наслідками для загального економічного потенціалу підприємства. Важливим етапом управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки

України є формування інформаційного забезпечення для управління фінансовим потенціалом підприємства. Модель цього інформаційного забезпечення представлена нами на рисунку 3.3 [31 – 45].

Рисунок 3.3 – Модель інформаційного забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства

На етапах формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства (визначення стратегічних альтернатив управління фінансовим потенціалом підприємства, прогнозу можливих результатів управлінських дій та вибору стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства) в соціально економічних реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення національної економіки керуються низкою принципів (рис. 3.4) [31 – 45].

Рисунок 3.4 – Принципи формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в соціально-економічних реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України

Фінансовий потенціал підприємства є складною, динамічною, поліструктурною системою (мережею найсуттєвіших, стійких (інваріантних) зв'язків між елементами (усім, що пов'язане з функціонуванням і розвитком)

суб'єкта господарювання), тобто агломерацією, що має певні закономірності розвитку, від уміння використати які залежить ефективність бізнес-процесів, темпи їх зростання. Цільовим орієнтиром стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства (комплексу дій та послідовності прийнятих управлінських рішень для оцінки, аналізу та впливу на забезпечення мінімального належного рівня конкурентоспроможності в умовах впливу на підприємство деструктивних сил спроможних вивести його з фінансово-економічної рівноваги та створити умови для визнання підприємства неплатоспроможним) в соціально-економічних реаліях воєнного часу та повоєнного відновлення економіки України є забезпечити спроможність підприємству зберігати належний рівень конкурентоспроможності протягом тривалого часу за рахунок налагодження раціонального розподілу обмежених фінансових ресурсів і визначення найефективніших напрямів їх спрямування, які дають змогу йому своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед усіма партнерами та державою в будь-який момент часу.

Досліджуючи проблеми управління фінансовим потенціалом підприємства у соціально-економічних реаліях воєнного часу та повоєнного відновлення економіки України в подальшому потрібно: дати обґрунтування сучасних теоретико-методологічних концептуальних установок і методичних підходів до визначення ефективності механізмів формування і реалізації стратегії управління фінансовим потенціалом підприємств; уточнити цільову спрямованість та наповненість інструментарного забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства; розробити технологію моделювання ймовірних траєкторій розвитку сигналів середовища функціонування підприємства та змістового тлумачення елементів інформаційного потоку (сигналів зі сформованого рейтингу відібраних сигналів за рівнем їхньої ентропії) у підсистемі інформаційного забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства; розробити модель інформаційно-аналітичної платформи контролінгу в системі управління фінансовим потенціалом підприємства.

3.2. Удосконалення управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в контексті фінансової безпеки

Важливим аспектом управління фінансовим потенціалом є вибір підходів до його реалізації. Управління фінансовим потенціалом базується на використанні сукупності наступних наукових підходів:

- *процесний підхід* – визначає управління фінансовим потенціалом підприємства, як логічно впорядкований процес, що акумулює в собі взаємопов'язані дії, спрямовані на забезпечення ефективності формування та реалізації фінансового потенціалу підприємства [46];

- *системний підхід* – згідно даного підходу управління фінансовим потенціалом розглядається як комплекс взаємопов'язаних компонентів;

- *ситуаційний підхід* – визначає потребу у застосуванні певної сукупності інструментів та прийомів управління фінансовим потенціалом підприємства в особливих умовах його господарської діяльності;

- *структурний підхід* – розкриває структуру компонентів фінансового потенціалу з метою виявлення раціональної співзалежності і нарощення обґрунтованості розподілу ресурсів між ними;

- *функціональний підхід* – діяльність щодо управління фінансовим потенціалом розглядається як сукупність функцій, які потрібно виконати для досягнення цілей та передбачає пошук зовсім нових, оригінальних технічних рішень для задоволення реальних або потенційних потреб [47];

- *ресурсний підхід* – пов'язаний із моніторингом ресурсів і націлений на врегулювання рівня укомплектованості досліджуваного об'єкта ресурсами, потенційно необхідних для здійснення визначеної діяльності;

- *ринковий підхід* – дозволяє визначити рівень фінансового потенціалу підприємства як сукупність фізичних і вартісних оцінок окремих його компонентів;

– *виробничий підхід* – передбачає становлення та досягнення виробничих конкурентних переваг шляхом найбільш раціонального використання всіх видів ресурсів для задоволення потреб споживачів при найменшій шкоді навколишньому середовищі [48];

– *вартісний підхід* – головною метою при управлінні фінансовим потенціалом виступає максимізація вартості, є фундаментом механізму стратегічного і оперативного управління;

– *цільовий підхід* – спрямований на досягнення кінцевих результатів, з урахуванням відповідності наявного потенціалу досягненню поставлених цілей.

Враховуючи сутність і своєрідність побудови приведених підходів до управління фінансовим потенціалом підприємства, визначено, що вони знаходяться у нерозривному зв'язку та взаємозалежності, адже формування одного тісно пов'язане з процесами створення інших.

Процес планування фінансового потенціалу є комплексним явищем та вирішує певні завдання, до основних з них слід віднести:

– прогнозування потенційних проблем, визначення системи очікуваних небезпек і можливостей розвитку підприємства;

– обґрунтування цілей, завдань, стратегії розвитку підприємства, проектування бажаного стану підприємства в майбутньому;

– планування ресурсів і способів їх використання для досягнення цілей розвитку підприємства, обґрунтування заходів щодо розширення ресурсної бази, структури закупівлі необхідних ресурсів і термінів їх надходження;

– організація реалізації планів і контроль за ходом їх виконання [49].
Планування фінансового потенціалу тісно пов'язане з процесом його організації, який спрямований на узгоджену взаємодію та впорядкування елементів системи і процедур для виконання програми, досягнення поставлених цілей. В процесі організації фінансового потенціалу підвищується ефективність і якість роботи, встановлюється відповідальність

та полегшується комунікація. В основі організаційного впливу лежать: організаційне регламентування, організаційне нормування і організаційне проектування. Організаційний вплив відображає статику системи управління і представляє собою комплекс заходів організаційного характеру [50].

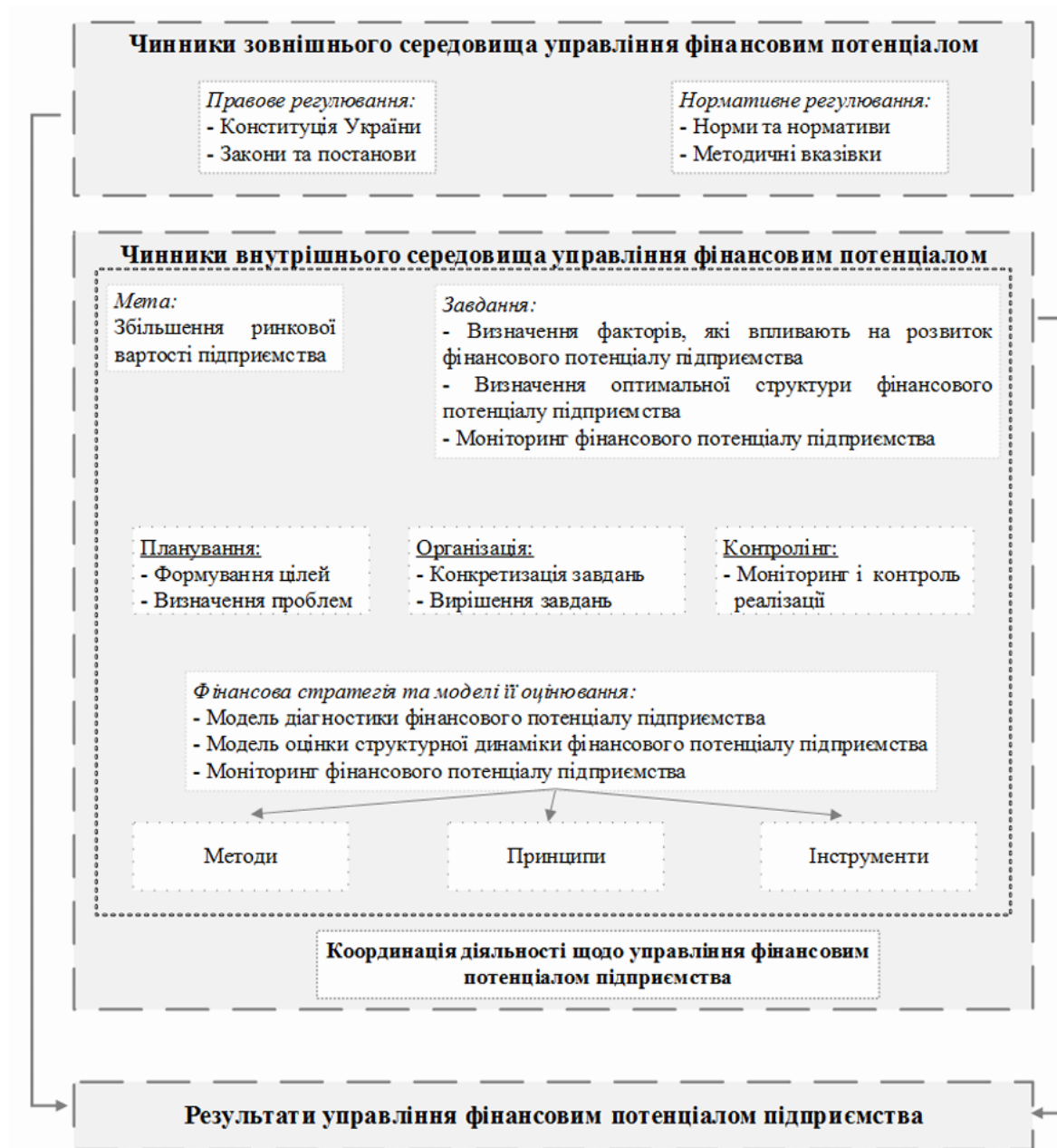

Рисунок 3.5 – Управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової безпеки ПрАТ «Запоріжжесклофлюс»

На результативність управління фінансовим потенціалом впливають чинники як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. При цьому,

сприятливим внутрішнім середовищем вважається те, яке має на меті збільшення ринкової вартості підприємства та дотримується визначеної стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства. Саме така концепція буде свідчити про забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Отже, визначивши основні складові механізму управління фінансовим потенціалом підприємства постає необхідність визначити напрями його удосконалення. Для удосконалення планування фінансового потенціалу можна застосувати оптимізацію структури капіталу з використанням механізму фінансового левериджу, як системи майбутнього розвитку ПрАТ «Запоріжсклофлюс». Використовуючи даний механізм можна орієнтувати управлінський процес на максимальне збільшення прибутку, вартості капіталу за мінімального ризику за умови збереження платоспроможності і ліквідності суб'єкта господарювання, що є передумовами фінансової безпеки бізнесу. Щоб виключити фінансові помилки при підготовці і організації планування фінансового потенціалу підприємства, треба завжди пов'язувати зміст документів до вимог і об'єктивно обумовлених механізмів діяльності підприємства. А для цього необхідно ретельно вивчити цей механізм. У процесі формування фінансового потенціалу необхідно чітко визначити стратегічне бачення підприємства, базову концепцію управління та політику його розвитку, що дозволить привести до очікуваного результату. Важливим елементом даного процесу є усунення систем та структур, які не узгоджуються або протирічають очікуваним результатам при здійсненні змін. Ці удосконалення дозволять ефективно управляти фінансовим потенціалом підприємства в контексті його фінансової безпеки.

Управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах ризику (повномасштабної війни) є складним завданням, яке вимагає від керівництва ретельного планування та впровадження стратегій. Першим кроком у цьому процесі в механізмі управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах ризику є аналіз ризиків, який передбачає докладне вивчення фінансових загроз, що можуть вплинути на функціонування і стабільність

підприємства. Цей аналіз включає оцінку як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, складові яких можуть стати джерелами ризику. За результатами дослідження, проведеними у 2 розділі магістерської роботи, нами встановлені такі ризики – ризик збиткової діяльності; ризик втрати обсягу нерозподіленого прибутку; ризик втрати ринків збуту; ризик руйнування інфраструктури ПрАТ «ЗСФ».

Після виявлення наявних, потенційних ризиків необхідно розробити стратегії управління ризиками. Це може включати в себе такі заходи, як диверсифікація портфеля активів, укладання страхових угод тощо, а також передбачає викори стання фінансових інструментів для зменшення впливу ризиків. Однак розробка таких стратегій лише початок у цьому напрямі. Важливо здійснювати постійний моніторинг і контроль за фінансовими показниками та ризиками підприємства за відповідними критеріями. Тільки такий системний підхід дозволить вчасно виявляти негативні зміни та уникнути серйозних фінансових проблем на підприємстві у майбутньому.

Сьогодні однією з основних проблем управління фінансовим потенціалом підприємства, на думку керівників бізнес-структур, є нестабільність і невизначеність в економічному середовищі, що може призвести до негативних тенденцій, змін у фінансовому стані підприємства. Додатковою складністю є неспроможність передбачити всі можливі підприємницькі ризики та їх наслідки. Крім того, багато підприємств мають обмежені ресурси для вирішення фінансових проблем, що ускладнює ефективне управління їх фінансовим потенціалом в умовах ризику. Все це ще раз доводить, що розробка та впровадження ефективних стратегій управління ризиками стає невід’ємною частиною діяльності підприємств, щоб забезпечити їх стійкість та здатність адаптуватися до змін в економічному бізнес-середовищі в умовах ризику.

Управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в умовах ризику має свої особливості, серед яких можна виділити:

- гнучкість і адаптивність (підприємство повинно бути гнучким і здатним швидко адаптуватися до умов, змін у бізнес-середовищі, реагуючи на ризики);
- стратегічне планування (управління ризиками має бути вбудоване в стратегічне планування підприємства, щоб забезпечити його стійкість і конкурентоспроможність у майбутньому);
- ефективне управління ресурсами (умови ризику вимагають ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, щоб забезпечити його фінансову стабільність та фінансову безпеку).

Крім того, сьогодні необхідно враховувати розвиток та впровадження інноваційних фінансових інструментів для зменшення фінансових ризиків та підвищення ефективності управління. Додатково, важливою є постійна комунікація між відділами управління та фінансовим відділом для ефективного обміну інформацією та координації дій у разі виникнення фінансових ризиків. Така взаємодія дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі та уникати можливих негативних наслідків для фінансового стану підприємства. Не менш важливим є постійне навчання та розвиток кадрів у сфері фінансів, оскільки це дозволить підприємству мати кваліфіковані кадри для ефективного управління фінансовим потенціалом в умовах ризику в контексті фінансової безпеки.

Висновки до розділу 3

Цільовим орієнтиром стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення економіки України є забезпечення його здатності зберігати належний рівень конкурентоспроможності протягом тривалого часу. Умови діяльності підприємства та вплив зовнішнього середовища на нього у контексті формування стратегії управління фінансовим потенціалом розглядаються управлінським персоналом як ключові фактори. Фінансовий потенціал розглядається як інтегральний, якісний та узагальнюючий показник, рівень якого прямо залежить від внутрішнього середовища підприємства та зовнішніх впливів.

Важливим етапом управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України є формування інформаційного забезпечення для управління фінансовим потенціалом підприємства. Модель цього інформаційного забезпечення представлена в магістерському дослідженні.

Управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в умовах ризику має свої особливості, серед яких можна виділити:

- гнучкість і адаптивність (підприємство повинно бути гнучким і здатним швидко адаптуватися до умов, змін у бізнес-середовищі, реагуючи на ризики);
- стратегічне планування (управління ризиками має бути вбудоване в стратегічне планування підприємства, щоб забезпечити його стійкість і конкурентоспроможність у майбутньому);
- ефективне управління ресурсами (умови ризику вимагають ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, щоб забезпечити його фінансову стабільність та фінансову безпеку).

Крім того, сьогодні необхідно враховувати розвиток та впровадження інноваційних фінансових інструментів для зменшення фінансових ризиків та підвищення ефективності управління. Додатково, важливою є постійна

комунікація між відділами управління та фінансовим відділом для ефективного обміну інформацією та координації дій у разі виникнення фінансових ризиків. Така взаємодія дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі та уникати можливих негативних наслідків для фінансового стану підприємства. Не менш важливим є постійне навчання та розвиток кадрів у сфері фінансів, оскільки це дозволить підприємству мати кваліфіковані кадри для ефективного управління фінансовим потенціалом в умовах ризику в контексті фінансової безпеки.

ВИСНОВКИ

Фінансовий потенціал має визначальне значення для успіху підприємства, оскільки органічно пов'язаний з формуванням і здійсненням усієї діяльності господарюючого суб'єкта, у тому числі накопиченням фінансових ресурсів і досягненням прогнозованої результативності їх використання, забезпеченням фінансової стійкості та динамічних можливостей економічного зростання, а також генеруванням конкурентних переваг в умовах постійного посилення нестабільності та змін зовнішнього середовища. Водночас повномасштабна війна та спричинені нею колосальні руйнації посилюють необхідність розширення, корекції та поглиблення науково-теоретичних і практичних досліджень системного й комплексного характеру, спрямованих на формування, аналітичне оцінювання та вдосконалення систем управління фінансовим потенціалом підприємств, впровадження прогресивного досвіду міжнародних компаній, адаптованого до наших реалій, для підвищення рівня конкурентоспроможності.

Важливим аспектом у процесі управління фінансовим потенціалом є його стратегічне планування та реалізація, оскільки, по-перше, дозволяє конкретизувати основні найбільші перспективні довгострокові вектори розвитку підприємства; по-друге, сформувати необхідну базу для здійснення прогнозованих функцій управління; по-третє, встановити послідовність досягнення встановлених цілей з урахуванням необхідності оптимізації ресурсовитрат.

Одним з основних завдань управління фінансовою діяльністю підприємств і їх фінансовим потенціалом є забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання у довгостроковій та короткостроковій перспективах. Важливу роль у вирішенні цих завдань відіграє прибуток, зокрема – чистий прибуток. Саме позитивний фінансовий результат підприємства виступає основним захисним компонентом від загрози банкрутства, є головним критерієм оцінки ефективності діяльності та,

звичайно, головною метою підприємницької діяльності. Досягти цього неможливо без обґрунтованого прийняття управлінських рішень у повсякденній роботі з управління фінансовими результатами діяльності підприємства. Тож, забезпечення ефективності фінансового менеджменту на підприємстві передбачає формування та реалізацію оптимальної моделі управління фінансовими результатами як внутрішнім фінансовим потенціалом розвитку підприємства. Тому в роботі більш детально розглянуто процеси управління фінансовими результатами та методичні підходи до управління. Управління фінансовими результатами являє собою сукупність заходів, принципів і методів формування та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства.

Впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможлиблюють розширене відтворення виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці

деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв'язала РФ, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів. Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни. У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ICM) та система екологічного менеджменту (CEM) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

Стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської

заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р., тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни РФ проти України у лютому 2022 р.

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне: підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності; за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу; питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни: починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції; у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.; підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку; у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022 року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондовіддачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто

суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводить до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Всі показники рентабельності мають від’ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тобто втрати фінансової стійкості, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії та інших заходів з відновлення фінансової стійкості та стабільності.

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов’язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

Цільовим орієнтиром стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення економіки України є забезпечення його здатності зберігати належний рівень конкурентоспроможності протягом тривалого часу. Умови діяльності підприємства та вплив зовнішнього середовища на нього у контексті формування стратегії управління фінансовим потенціалом розглядаються управлінським персоналом як ключові фактори. Фінансовий потенціал розглядається як інтегральний, якісний та узагальнюючий показник, рівень

якого прямо залежить від внутрішнього середовища підприємства та зовнішніх впливів.

Важливим етапом управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України є формування інформаційного забезпечення для управління фінансовим потенціалом підприємства. Модель цього інформаційного забезпечення представлена в магістерському дослідженні.

Управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в умовах ризику має свої особливості, серед яких можна виділити:

- гнучкість і адаптивність (підприємство повинно бути гнучким і здатним швидко адаптуватися до умов, змін у бізнес-середовищі, реагуючи на ризики);
- стратегічне планування (управління ризиками має бути вбудоване в стратегічне планування підприємства, щоб забезпечити його стійкість і конкурентоспроможність у майбутньому);
- ефективне управління ресурсами (умови ризику вимагають ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, щоб забезпечити його фінансову стабільність та фінансову безпеку).

Крім того, сьогодні необхідно враховувати розвиток та впровадження інноваційних фінансових інструментів для зменшення фінансових ризиків та підвищення ефективності управління. Додатково, важливою є постійна комунікація між відділами управління та фінансовим відділом для ефективного обміну інформацією та координації дій у разі виникнення фінансових ризиків. Така взаємодія дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі та уникати можливих негативних наслідків для фінансового стану підприємства. Не менш важливим є постійне навчання та розвиток кадрів у сфері фінансів, оскільки це дозволить підприємству мати кваліфіковані кадри для ефективного управління фінансовим потенціалом в умовах ризику в контексті фінансової безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом розвитку підприємства. Економіка та управління національним господарством. 2015. № 6. С. 123–130.
2. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Ефективна економіка. 2018, № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.4>.
3. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус М. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. Бізнес Інформ. 2024. № 1. С. 241–248.
4. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. Інфраструктура ринку. 2018, вип. 22, С. 92–98.
5. Кавтиш О. П., Чепурний Д. О. Аналіз підходів до управління фінансовим потенціалом підприємств в умовах зростання невизначеності. Economic Synergy. 2023. № 2 (8). С. 159–176.
6. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 35. Ч. 2. С. 47–52.
7. Нагорнюк О. В. Функції та принципи систематизації елементів фінансового потенціалу підприємства. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 13. С. 145–151.
8. Костирко Л. А., Соломатіна Т. В., Чернодубова Е. В. Оцінка впливу фінансового потенціалу на вибір стратегії розвитку аграрних підприємств. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2022. № 6 (276). С. 67–74.
9. Корбутяк А.Г., Привалов А.О. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання. Молодий вчений. 2023. № 5 (117). С. 149–153. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-29>

10. Гордієнко Н.І., Ілляшенко О.В., Литовченко О.Ю. Організація та обліково-аналітичне забезпечення управління результативністю діяльності підприємства. Підприємництво та інновації. 2020. № 13. С. 24–28. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/13.4>
11. Латишева О.В., Касьянюк С.В., Баранов Р.Р., Закиров Р.Р. Функціональне моделювання як інструментарій аналізу фінансового стану підприємств. Управління економікою: теорія та практика. Восьмі Чумаченківські читання : зб. наук. праць. Київ, 2019. С. 178–184. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2019.178-184>
12. Ледовська О.В. Структурно-функціональне моделювання процесу управління фінансовою стійкістю підприємства. Управління розвитком. 2013. № 3. С. 158–160. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3177> (дата звернення: 25.10.2025).
13. Сабліна Н.В., Литовченко О.Ю. Моделювання процесу управління заборгованістю в системі адміністрування фінансової діяльності підприємства. Комунальне господарство міст. Серія: Економічні науки. 2022. Вип. 2 (169). С. 49–56. DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2022-2-169-49-56>.
14. Наказ Міністерства економіки України «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства» № 1361 від 26.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1361665-10#Text> (дата звернення 10.10.2025).
15. Official website of the State Statistics Service of Ukraine. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Information Agency UNIAN (2023). Ukrainian GDP fell by 29,2 % at the end of 2022 – Ministry of Economy. Available at: <https://www.unian.ua/economics/finance/vvp-ukrajini-za-pidsumkom-2022-roku-vpav-na-29-2-minekonomiki-12178173.html>.

17. Study of the state of business in Ukraine (June 2023) (2023). Available at: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/32044-biznes_2023_hvila_12.pdf.
18. State and prospects of SMEs in Ukraine: research results (2023). Economic truth. Available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/1/699634>
19. Express assessment of the impact of the war on micro, small and medium enterprises in Ukraine (2022). Analytical report. Kyiv, United Nations Development Program in Ukraine. Available at: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-10/UA_Rapid_Assessment_of_War_on_MSMEs_in_Ukraine_0.pdf
20. Промислове виробництво в Україні падає. URL: <https://argumentua.com/novini/promislove-virobnitstvo-v-ukraini-padae> (дата звернення: 24.10.2025).
21. Індекси промислової продукції за видами діяльності та основними промисловими групами у 2007–2023 рр. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 24.10.2025).
22. International Yearbook of Industrial Statistics: Edition 2023. UNIDO. URL: <https://stat.unido.org/publications/international-yearbook-industrial-statistics-2023>
23. National accounts database (updated in February 2024). UNIDO. URL: <https://stat.unido.org/data/table?dataset=national-accounts>
24. Гужва І.Ю., Гончаренко К.О. Промисловість України: сучасні тенденції та фактори розвитку. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 1. С. 18–24.
25. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010–2022 роки. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 24.11.2025).
26. Pulii O.V. Investytsiina aktyvnist pererobnoi promyslovosti Ukrainy. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini. 2021. № 5. С. 59–67.

27. Lebeda T.B. Stan finansuvannia naukovykh i nauково-tekhnichnykh robit v Ukraini: statystychnyi rozriz. Problemy nauky. 2012. Vyp. 11. S. 2–6.
28. Research and development expenditure (% of GDP). The World Bank data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS>
29. Vprovadzhennia innovatsii na promyslovykh pidpriemstvakh (2000–2020). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
30. Офіційний сайт ПрАТ «Запоріжсклофлюс». URL: <https://www.steklo-flus.com/> (дата звернення: 23.11.2025).
31. Козловський В. О., Причепя І. В. Теоретико-методологічні підходи до визначення потенціалу підприємства. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2007. № 3. С. 28–33.
32. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.
33. Маслак О. І. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. № 1. С. 121–127.
34. Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібн. Київ : КНЕУ, 2004. 316 с.
35. Андрющенко І. Є., Потась С. Г. Методики та інструменти оцінювання фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8307> (дата звернення: 12.11.2025).
36. Корнійчук Г. В. Економічний зміст фінансового потенціалу підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 7, част. 2. С. 26–29.
37. Левченко Н. М. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 2. С. 114–117.

38. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 22. С. 92–98.
39. Нагорнюк О.В. Класифікація видів фінансового потенціалу підприємства. Інтелект XXI. 2018. № 1. С. 104–109.
40. Назаренко А. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал». Економіка. Фінанси. Право. 2009. № 8. С. 22–29.
41. Нонік В. В., Полчанов А. Ю. Фінансовий потенціал як економічна категорія. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 17. С. 5–9.
42. Партин Г. О., Задерецька Р. І., Граціян О. В. Формування фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2016. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754> (дата звернення: 12.11.2025).
43. Шалигіна І.В. Необхідність проведення оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства. Економіка та суспільство. 2018. Вип. 15. С. 785–792.
44. Плиса В. Й., Плиса З. П. Антикризове управління діяльністю страховика. Науковий вісник НЛТУ України. Вип. 20.3. 2010. С. 221–226.
45. Плиса В., Плиса З., Плиса М. Антисипативне управління діяльністю страховика: цільові орієнтири, інформаційне забезпечення, технологія та інструментарій. Modern foundations of economics, management and tourism: collective monograph – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2022. 650 p. P. 364–372. Available at: DOI 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4 (10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4.6.1).
46. Кузенко Т. Б. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. // ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ. – 2015. – №4. – С. 123–130.
47. Іванець О. О. Концептуальні підходи до управління потенціалом розвитку підприємства / О. О. Іванець. // Економіка, організація і управління підприємством. – 2012. – №4. – С. 151–155.

48. Шандрівська О. Є. Підходи до управління потенціалом підприємства та його стратегічним розвитком / О. Є. Шандрівська, В. В. Кузяк, О. М. Бек // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 776. – С. 442-448. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2013_776_67 (дата звернення: 14.11.2025).

49. Стратегія підприємства: навч. посіб. для вищих навч. закладів Г. В. Строкович, Нар. укр. акад. [каф. Економіки підприємства]. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 180 с.

50. Теорія організації [Текст] : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”; [уклад.: М. Л. Гончарова, Г. О. Мірошніченко]. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 134 с.

ДОДАТКИ

Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
за ЄДРРНОУ	00233388
за КМД	UA23060070010385728
за КОПФГ	230
за КВЕД	20.59

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
 Територія **ЗАПОРІЗЬКА**
 Організаційно-правова форма господарювання **Акціонерне товариство**
 Вид економічної діяльності **Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.**
 Середня кількість працівників **2 301**
 Адреса, телефон **вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, 2397061**
Україна

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 968	1 965
первісна вартість	1001	1 976	1 976
накопичена амортизація	1002	8	11
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 045	3 368
Основні засоби	1010	85 572	77 755
первісна вартість	1011	141 412	143 626
знос	1012	55 840	65 871
Інвестиційна нерухомість	1015	215	210
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	51	56
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	308	220
Відстрочені податкові активи	1045	3 171	3 086
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	95 279	86 604
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	66 862	49 249
виробничі запаси	1101	23 320	29 686
незавершене виробництво	1102	1 679	4 143
готова продукція	1103	41 863	15 420
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 664	4 375
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 435	148
з бюджетом	1135	21 182	6 671
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 354
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 821	933
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 774	9 462
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 657	1 253
Усього за розділом II	1195	133 395	72 091
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	228 674	158 695

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174 237	122 519
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	174 940	123 222
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	8 765	6 309
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	8 765	6 309
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 157	2 151
товари, роботи, послуги	1615	23 069	12 285
розрахунками з бюджетом	1620	982	464
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 046	395
розрахунками з оплати праці	1630	3 613	1 478
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	629	2 170
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	6 944	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 392	8 110
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	137	64
Усього за розділом III	1695	44 969	29 164
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	228 674	158 695

Керівник

Головний бухгалтер

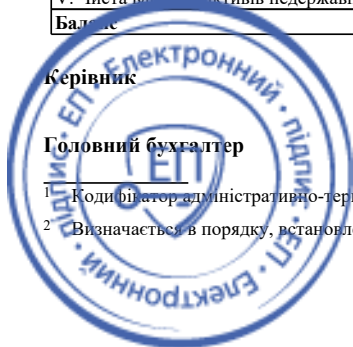
ЕП НЕТЯГА
ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ
ЕП ХИЖНЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Нетяга Володимир Іванович

Хижняк Світлана Вікторівна

¹ Коди територіально-адміністративних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку I "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Заноріжсклофлюс"

Територія ЗАПОРІЗЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.

Середня кількість працівників ² 148

Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035,

2397061

Дата (рік, місяць, день)

за КВЕД

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

УА23060070010385728

230

20.59

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2023

р.

Форма №1 Код за ДКУД

1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 965	2 043
первісна вартість	1001	1 976	2 055
накопичена амортизація	1002	11	12
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 368	6 112
Основні засоби	1010	77 755	72 058
первісна вартість	1011	141 394	144 458
знос	1012	63 639	72 400
Інвестиційна нерухомість	1015	210	206
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	56	60
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	220	121
Відстрочені податкові активи	1045	3 086	5 067
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	86 604	85 607
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 249	33 595
виробничі запаси	1101	29 686	20 649
незавершене виробництво	1102	4 143	1 980
готова продукція	1103	15 420	10 966
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 375	2 441
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	148	144
з бюджетом	1135	6 671	4 179
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 139
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	928	192
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 462	4 018
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 253	944
Усього за розділом II	1195	72 086	45 513
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	158 690	131 120

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	122 211	93 911
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	122 914	94 614
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 309	6 645
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	6 309	6 645
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 151	2 521
товари, роботи, послуги	1615	12 285	12 194
розрахунками з бюджетом	1620	464	976
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	395	351
розрахунками з оплати праці	1630	1 478	1 267
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 170	94
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 047	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 413	10 371
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	64	40
Усього за розділом III	1695	29 467	29 861
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	158 690	131 120

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП НЕТЯГА
ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ
ЕП ХИЖНЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Нетяга Володимир Іванович

Хижняк Світлана Вікторівна

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Визначається порядком, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**

Територія **ЗАПОРІЗЬКА**

Організаційно-правова форма господарювання **Акціонерне товариство**

Вид економічної діяльності **Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.**

Середня кількість працівників **2 200**

Адреса, телефон **вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна**

2397061

Дата (рік, місяць, день) **2023, грудень, 31**
за **ДОКУМЕНТ**
за КОД ПІП **UA23060070010385728**
за КОПФГ **230**
за КВЕД **20.59**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2024** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 043	2 074
первісна вартість	1001	2 055	2 096
накопичена амортизація	1002	12	22
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 112	4 417
Основні засоби	1010	72 058	67 604
первісна вартість	1011	144 458	149 314
знос	1012	72 400	81 710
Інвестиційна нерухомість	1015	206	202
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	60	64
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	121	10
Відстрочені податкові активи	1045	5 067	6 159
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	85 607	80 466
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	33 595	24 104
виробничі запаси	1101	20 649	14 376
незавершене виробництво	1102	1 980	1 792
готова продукція	1103	10 966	7 936
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 441	2 542
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	144	39
з бюджетом	1135	4 179	4 179
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 139	4 139
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахований доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	192	127
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 018	51
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	933	397
Усього за розділом II	1195	45 502	31 439
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	131 109	111 905

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	93 898	75 630
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	94 601	76 333
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 645	7 763
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	6 645	7 763
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 521	2 493
товари, роботи, послуги	1615	12 195	6 178
розрахунками з бюджетом	1620	976	563
в тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	352	298
розрахунками з оплати праці	1630	1 267	1 045
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	94	391
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 047	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	10 371	9 644
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	40	5 150
Усього за розділом III	1695	29 863	27 809
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста зарплата активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	131 109	111 905

ЕП НЕТЯГА
ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ
ЕП ХИЖНЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Неत्या Володимир Іванович

Безкіш Валентина Олександрівна

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
00293255		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.**ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО**Форма № 2 Код за ДКУД **1801003****I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	106 782	487 057
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(91 111)	(432 160)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	15 671	54 897
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 919	15 200
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 597)	(23 708)
Витрати на збут	2150	(6 423)	(24 807)
Інші операційні витрати	2180	(54 379)	(36 362)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(46 809)	(14 780)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	42	52
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 169)	(869)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 697)	(38)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(51 633)	(15 635)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(85)	1 946
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(51 718)	(13 689)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(51 718)	(13 689)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 556	389 176
Витрати на оплату праці	2505	41 918	79 961
Відрахування на соціальні заходи	2510	8 655	15 430
Амортизація	2515	10 038	9 128
Інші операційні витрати	2520	33 954	30 951
Разом	2550	162 121	524 646

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(9,44878)	(2,50096)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(9,44878)	(2,50096)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП НЕТЯГА
ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ
ЕП ХИЖНЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Нетяга Володимир Іванович

Хижняк Світлана Вікторівна

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
00293255		

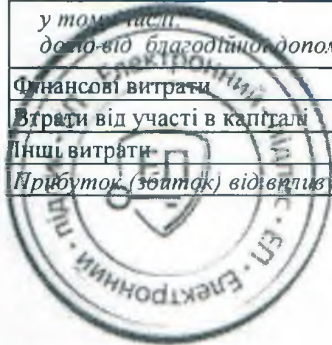
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	126 823	105 466
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(91 667)	(90 410)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	35 156	15 056
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 411	14 919
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(18 755)	(16 597)
Витрати на збут	2150	(4 106)	(6 466)
Інші операційні витрати	2180	(46 306)	(54 024)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(28 600)	(47 112)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	32	42
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(1 680)	(2 169)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(34)	(2 697)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(30 282)	(51 936)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 982	(85)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(28 300)	(52 021)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(28 300)	(52 021)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	101 283	67 556
Витрати на оплату праці	2505	39 388	41 918
Відрахування на соціальні заходи	2510	7 656	8 655
Амортизація	2515	10 013	10 038
Інші операційні витрати	2520	24 241	33 954
Разом	2550	182 581	162 121

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(5,17)	(9,50)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(5,17)	(9,50)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ
ЕП ХИЖНЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Нетяга Володимир Іванович

Хижняк Світлана Вікторівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
00293255		

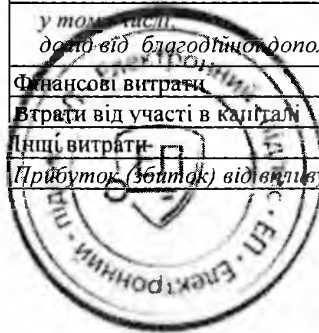
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2024 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	109 511	126 823
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(87 224)	(91 667)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	22 287	35 156
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	6 889	5 411
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(22 067)	(18 755)
Витрати на збут	2150	(3 516)	(4 106)
Інші операційні витрати	2180	(21 207)	(46 306)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(17 614)	(28 600)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	22	32
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(1 768)	(1 680)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(34)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(19 360)	(30 282)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 092	1 982
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(18 268)	(28 300)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(18 268)	(28 300)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	74 335	101 283
Витрати на оплату праці	2505	30 181	39 388
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 151	7 656
Амортизація	2515	9 372	10 013
Інші операційні витрати	2520	16 982	24 241
Разом	2550	137 021	182 581

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(3,34)	(5,17)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(3,34)	(5,17)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Володимир
ІВАНОВИЧ
ЕП УЖННЯК
СВІТЛАНА
ВІКТОРІВНА

Нетяга Володимир Іванович

Безкіш Валентина Олександрівна